

Experientia

Een programma om te overwegen en te delen

Deel 1

Units 1-5

OCSO

Project goedgekeurd door het Generaal Kapittel 2017

INHOUDSOPGAVE

DEEL ÉÉN

1. Inleiding [Vertaling: Fr. Bernardus (Tilburg)]
2. De reis tot nu toe [Vertaling: Fr. Alberic (Schiermonnikoog)]
3. Het verlangen, bevrijd van verlangens [Vertaling: Sr. Benedict (Arnhem)]
4. Imago Dei: de menselijke persoon gemaakt naar Gods beeld [Vertaling: Sr. Rebekka (Klaarland)]
5. Schola Dilectionis: Het Klooster: School van de Liefde [Vertaling: Fr. Daniel (Sint Sixtus)]

DEEL TWEE

6. Generativiteit
7. Gebed
8. Vermindering
9. De energie van de hoop
10. De cisterciënzer traditie.

Origineel materiaal © Copyright 2018 OCSO.

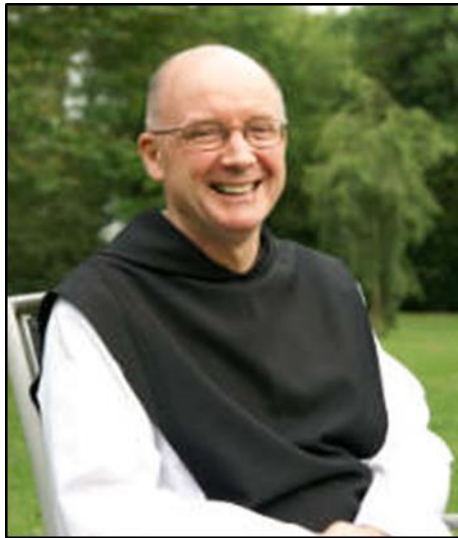
Teksten uit Cistercian Fathers Series © 2008 Saint Benedict, Collegeville, Minnesota.
Gebruikt met toestemming.

Experientia logo ontworpen door Moeder Giovanna Garbelli (Matutum)

DEEL 1

INLEIDING

VOORWOORD

Dom Eamon Fitzgerald
Generale Abt

Wat ik het mooiste vind aan dit programma is de manier waarop het tot stand is gekomen. Ik ben namelijk een geïnteresseerde toeschouwer en een getuige geweest van de evolutie ervan sinds het Generaal Kapittel van 2014. Voor mij heeft het alle kenmerken van de gelijkenis van het mosterdzaadje uit het Evangelie.

Tijdens haar vergadering aan het einde van het Generaal Kapittel van 2014 heeft de Centrale Commissie zuster Marie Mouris van de abdij van Val d'Igny verkozen tot Algemene Secretaris voor de Vorming. Haar eerste taak was te luisteren naar wat er op het Generaal Kapittel werd gezegd over de vorming en de behoeften van de gemeenschappen op dit gebied. Om dergelijke informatie uit de eerste hand te verzamelen, schreef ze aan de abten en abdisen van de Orde om te informeren naar hun wensen en behoeften, en ook om te zien of ze leden van hun huizen konden aanbieden die vrij en bereid zouden zijn om behoeftige gemeenschappen te helpen. Eén van de antwoorden die zuster Marie ontving, was een suggestie om een nieuwsbrief uit te geven om informatie te delen over wat er in de verschillende regio's en gemeenschappen wordt gedaan op het gebied van vorming, zoals sessies, cursussen en workshops. Die suggestie werd meteen opgevolgd en nu is de Nieuwsbrief regelmatig in omloop bij de secretarissen voor de vorming in de Orde en daarbuiten. Dit initiatief wordt zeer gewaardeerd. Het maakt het mogelijk om informatie te delen, stimuleert het denken en de communicatie en relaties tussen de secretarissen, terwijl het ook een mogelijke samenwerking tussen hen bevordert.

Zuster Marie luisterde niet alleen, ze reflecteerde ook. In de loop van het jaar 2015 vroeg ze: "Hoe kunnen we de regio's laten werken aan de intuïtie die uit het Generaal Kapittel van 2014 is voortgekomen op het gebied van de vorming?" De intuïtie die ze voor ogen had, was in de vorm van een vraag van een Kapitulant: "Hoe kunnen we een 'integrale mystieke vorming' bevorderen?" Zuster Marie slaagde er vervolgens in zeven abten en abdisen te overtuigen om vanuit hun ervaring over dit onderwerp te schrijven en het resultaat was een boekje dat van harte werd verwelkomd.

Onze "Richtlijnen voor de vorming" (Ratio Institutionis) spreken van de gemeenschap zelf als "vormend". Deze bewering, samen met de eigen overtuiging van zuster Marie en de ervaring van enkele regionale vergaderingen, leidde tot de gedachte dat het goed zou zijn om een eenvoudig voorstel te doen voor de verdere vorming van zusters en broeders van alle leeftijden. Dit zou ons de gelegenheid bieden om gezamenlijk terug te keren naar onze cisterciënzerwortels, om ons gevoel van identiteit te verdiepen en om individuele studie en lectio te stimuleren.

De Centrale Commissie, die in 2016 bijeenkwam, heeft in haar bespreking van het verslag van zuster Marie, het project aangemoedigd en geadviseerd op zoek te gaan naar iemand met de nodige vaardigheden en ervaring om het project tot een goed einde te brengen. De Centrale Commissie heeft pater Michael Casey van de abdij van Tarrawarra voor deze taak voorgedragen en hij heeft deze van harte aanvaard. Er werd een groep opgericht om onder leiding van pater Michael te werken en samen ontwikkelden zij het programma. Zuster Marie heeft de inhoud en de methodologie ervan in detail beschreven op het Generaal Kapittel van 2017. De Kapitulanten drukten, via een stemming, hun steun uit en moedigden het programma aan als een project dat verdient te worden voorgesteld aan de gemeenschappen van de Orde.

Het programma draagt de titel 'Experientia'. Het is bedoeld om monniken en monialen van nu in staat te stellen na te denken over hun geleefde ervaring van het monastieke leven en die ervaring vervolgens te confronteren met teksten uit de cisterciënzer- en monastieke traditie. Op deze manier kan de lange ervaring die in onze traditie wordt gedistilleerd, licht werpen op onze huidige ervaring en ons bemoediging, motivatie en richting geven in het beleven van de cisterciënzer genade in onze hedendaagse wereld. Er zijn negen ervaringsgebieden gekozen om in overweging te nemen en deze bestrijken belangrijke gebieden van het menselijke en monastieke leven. Sommige van deze onderwerpen zijn: "de reis tot nu toe", "verlangen bevrijd van verlangens", "gemeenschap", "gebed" en "verkleining". Zoals deze titels duidelijk suggereren, hebben we een programma voor ons liggen dat niet zozeer bedoeld is voor de meer leergierige, academische of intellectuele monniken en monialen onder ons, maar voor de gewone zuster of broeder. Het project zoekt eenvoudigweg het bevorderen van de reflectie over het authentieke menselijke leven en over hoe dat goed te doen, als monniken en monialen die de bijzondere traditie van het evangelische leven volgen uitgedrukt in de Regel van de Heilige Benedictus en de cisterciënzer traditie.

Ik wil hier mijn dankbaarheid uitspreken aan pater Michael en de leden van de werkgroep die dit programma heeft vormgegeven, evenals aan degenen die een rol gespeeld hebben bij de uitvoering ervan. Dit is een Orde breed project, zowel in de opzet als in de uitvoering ervan. Het is de pretentieloze vrucht van eenvoud. Het is voortgekomen uit een luisterende en aandachtige geest en wordt gevoed door een waardering voor het cisterciënzer charisma, dat over de hele wereld in zijn verscheidenheid beleefd wordt, en door intelligentie, helderheid van doel en bekwaamheid. Ik beveel het van harte aan alle gemeenschappen van de Orde aan. Moge Experientia een thuis vinden in onze kloosters, niet alleen als aanvulling op onze bibliotheken of archieven, maar ook als een instrument van goede werken die ons in staat stelt om ons leven in de wereld van vandaag met sereniteit en vurigheid en in de gemeenschap met Christus' liefde te leven. En moge Hij ons allen samen geleiden tot het eeuwige leven!

INLEIDING

Pater Michael Casey (Tarrawarra)

Geboren: 27 June 1942

Intrede: 2 February 1960

Email: experientia.editor@gmail.com

Dit programma is opgezet als een middel tot voortdurende vorming in de kloosters van monniken en monialen van de Cisterciënzerorde van de Strikte Observantie. Zoals de titel al aangeeft, is het programma in de eerste plaats gericht op de unieke monastieke ervaring van een ieder; het is een uitnodiging aan iedereen om "het boek van de ervaring" te lezen.

De belangrijkste doelstellingen van het programma zijn:

1. om u te helpen nadenken over uw eigen monastieke ervaring en om woorden te vinden om uit te drukken wat u heeft meegemaakt in uw monastieke leven.
2. om de elementen van een eenvoudige monastieke autobiografie samen te stellen voor uw eigen verdere reflectie en groei.
3. om echo's van uw ervaring te horen in de teksten van onze cisterciënzertraditie.
4. om verwantschap te ontdekken tussen wat u hebt ervaren en de ervaring van andere leden van de Orde, met name die uit verschillende culturen.
5. om het vertrouwen te hebben om een deel van uw ervaring te delen met leden van uw gemeenschap of met monniken en monialen van de Orde.

Het programma is zo ontworpen dat elke gemeenschap - en tot op zekere hoogte elke persoon - de inhoud ervan kan aanpassen aan specifieke omstandigheden.

HET BOEK VAN DE ERVARING

Om uw persoonlijke reflecties vast te leggen, wordt voorgesteld om ze met de hand in een speciaal schrift op te schrijven in plaats van ze op een computer te typen. De nadruk ligt niet op het produceren van iets voor anderen om te lezen, zoals een blog, maar meer op het maken

van een dagboek om persoonlijke reflectie te stimuleren en om vast te leggen hoe je gedachten zich ontwikkelen. Dit reflectieve schrijven vertraagt het proces en helpt een aantal van de verborgen thema's van uw gedachte aan de oppervlakte te laten komen. Het is een vorm van meditatie. Aangezien niemand anders zal lezen wat u geschreven heeft, kunt u volledig eerlijk zijn. Het is niet nodig om uw manier van uitdrukken van wat u op dat moment voelt, te censureren. Het is ook niet nodig om te streven naar literaire uitmuntendheid. Een dergelijk schrijven kan een school van zelfkennis en uiteindelijk een school van wijsheid zijn.

Naast uw antwoorden op de vragen wilt u misschien ook graag delen van het andere materiaal uit het programma overschrijven, vooral als het vergelijkbaar is met uw eigen ervaring of een aanvulling is op wat u hebt geschreven. En het kan zijn dat u tijdens de tijd dat u bezig bent met deze reflectie, echo's van uw eigen gedachten vindt in de liturgie en in de teksten die u gebruikt voor lectio divina en in andere lezingen. Deze kunnen ook worden toegevoegd aan uw schrift als onderdeel van uw persoonlijke schat.

METHODE

Het programma is verdeeld in 10 eenheden (Units). Oorspronkelijk dacht men aan elke Unit een maand toe te kennen, maar na bespreking op het Generaal Kapittel werd besloten om het programma flexibel te maken en het aan elke gemeenschap over te laten om een eigen ritme te creëren.

11. Inleiding
12. De reis tot nu toe
13. Verlangen, bevrijd van verlangens
14. Imago Dei: de menselijke persoon gemaakt naar Gods beeld
15. Schola Dilectionis: Het Klooster: School van de Liefde
16. Generativiteit
17. Gebed
18. Vermindering
19. De energie van de hoop
20. De cisterciënzer traditie.

Na de Inleidende Unit volgt de structuur van elke Unit dezelfde vorm

1. Een korte oriëntatie, met een overzicht van het te behandelen materiaal.
2. Een serie van zeven vragen voor persoonlijke reflectie. Voor sommigen kan het nuttig zijn om een week lang één vraag per dag te stellen. Voor anderen is het wellicht voordeliger om zich te concentreren op één of twee vragen die de reflectie krachtiger stimuleren. Het is geen examen! Het is niet nodig om de vragen in volgorde te beantwoorden, maar de verschillende vragen kunnen gebruikt worden om je bewustzijn te vergroten. Er zijn geen "correcte" of "onjuiste" antwoorden.

3. Een inleiding van 1.000 woorden op de tekst uit de cisterciënzer traditie, geschreven door een lid van de Orde, om u te helpen de link te leggen tussen uw eigen ervaring en onze traditie. Aangezien er ongeveer 50 personen zijn die een bijdrage leveren aan dit programma, is het onwaarschijnlijk dat u het met hen allen eens bent. Er wordt eenvoudigweg gesuggereerd dat je luistert naar wat ze te zeggen hebben, naar datgene wat de monastieke ervaring van verschillende geslachten, generaties, continenten en culturen weerspiegelt.
4. Een preek of andere tekst van vergelijkbare lengte van één van onze cisterciënzers uit de 12e of 13e eeuw.
5. Zeven zeer korte citaten die een deel van de tekst kunnen aanvullen, belichten of parallel daaraan kunnen lopen.
6. Vier reflecties van 250 woorden, geschreven door verschillende leden van de Orde, die hun reactie geven op de tekst in het licht van hun eigen ervaring.
7. Een uitnodiging om een korte persoonlijke synthese te schrijven van wat u in uw werk aan deze eenheid hebt ontdekt. Dit is voor uw eigen persoonlijke verrijking. Sommigen kunnen het nuttig vinden als basis voor het delen, hetzij in uw eigen gemeenschap of met andere leden van de Orde.

TIJD MAKEN

Om het programma vruchten te laten afwerpen, is het noodzakelijk dat elke monnik en moniale voldoende tijd investeert in een daadwerkelijke lezing en reflectie. Het is niet de bedoeling om elk onderdeel van het programma zo snel mogelijk af te ronden, zodat andere, belangrijker geachte taken kunnen worden uitgevoerd. De optimale manier om het vruchtbaar te laten zijn, is niet alleen om er een bepaalde tijd aan te wijden, maar ook om de hele dag door met de vragen te leven en ze in het hart te overdenken, zodat ze als achtergrond en context kunnen dienen voor lectio, gebed en liturgie. Zoals we allemaal uit ervaring weten, kunnen inzichten ontstaan terwijl we iets anders doen: tijdens het werk, in onze vrije tijd, zelfs als we rusten. Het delen van uw ervaringen en gedachten met anderen kan helpen om ze deel te laten uitmaken van uw eigen zelfbeeld. We zullen waarschijnlijk merken dat, naarmate we ouder worden, onze interpretatie van veel gebeurtenissen zal veranderen en dit kan ook een factor zijn in onze reis naar wijsheid.

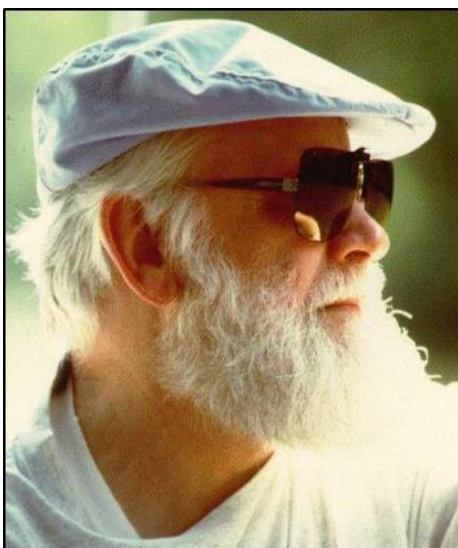
Aan het einde van elke Unit wordt iedereen uitgenodigd om een korte (ongeveer 250 woorden) reflectie naar de hoofdredacteur te sturen, in zijn eigen taal. Deze worden aan het einde van vijf Units verzameld en ter beschikking gesteld aan de leden van de orde.

Als het programma slaagt, zal het voor elk van ons twee contrasterende effecten hebben. We zullen ons steeds meer bewust worden van het unieke karakter van onze eigen spirituele reis en toch zullen we ons verbazen over de overeenkomsten van onze ervaringen met die van andere monniken en monialen wier uiterlijke omstandigheden zo verschillend zijn. In de loop van het programma zullen we ongeveer 50 monniken en monialen uit de hele wereld ontmoeten. Misschien wordt op deze manier het doel van het Carta Caritatis dichterbij gebracht: dat monniken en monialen in verschillende delen van de wereld, hoewel gescheiden naar het lichaam, onlosmakelijk met elkaar verbonden kunnen zijn naar de ziel.

DE OPBOUW VAN UNIT ÉÉN

Deze inleidende unit is anders dan de volgende. Ze bestaat uit twee essays. De eerste, door Dom Armand Veilleux, bekijkt hoe de Orde in de toekomst zal bestaan en biedt een denkbeeldige geschiedenis van het kloosterleven in de eerste helft van de 21e eeuw. De tweede is van Dom Bernardo Bonowitz, die uitleg geeft over de manier waarop de eerste cisterciënzers het onderwerp van de ervaring hebben benaderd. Wat deze twee essays doen, is ons uitnodigen om tegelijkertijd vooruit en achterom te kijken. Door dit dubbele proces hopen we het heden beter te begrijpen. Na elk essay zijn er enkele eenvoudige vragen die je uitnodigen om na te denken over de bijdrage van je eigen ervaring en om een korte reactie op te schrijven.

EEN KORTE GESCHIEDENIS VAN HET MONASTIEKE LEVEN VAN DE TOEKOMST

Dom Armand Veilleux (Scourmont)

Geboren: 9 November 1937

Intrede: (Mistassini) 1955

Email: A.Veilleux@chimay.com

Abdij Berg-van-de Redding: 9 november 2057

Het monastieke leven heeft in de eerste helft van de 21e eeuw een enigszins verrassende en vaak onverwachte ontwikkeling doorgemaakt. Net als in de voorgaande twee millennia werd de evolutie van het monastieke leven diep getekend door de ontwikkelingen in zowel de maatschappij als in de Kerk en heeft zij op haar beurt haar eigen stempel op de Kerk gedrukt.

Aan het einde van de eerste helft van de eerste eeuw van het derde millennium zien wij een groot aantal kleine gemeenschappen, vaak met nauwelijks een tiental monniken of monialen. Het zijn over het algemeen mensen met sterke persoonlijkheden, verankerd in een persoonlijke relatie met Christus. Binnen elke gemeenschap zijn de leden verenigd door een intense broederlijke gemeenschap, ook al doen ze niet noodzakelijkerwijs veel samen. De broeders en zusters ervaren een diepe eenzaamheid die niet een isolement of de afwezigheid van relaties is, maar juist een kwaliteit van gekozen relaties.

Deze gemeenschappen, die onderling en met hun burens talrijke vormen van synergie hebben ontwikkeld, leiden een eenvoudig leven en beschikken niet over grote materiële goederen. Vaak wonen ze in een gehuurde ruimte en verdienen ze hun brood met nederig werk, hetzij als zelfstandige, hetzij als loonarbeiders. Deze kloostergemeenschappen worden verbonden door allerlei poorten naar andere soorten kerkelijke cellen of naar andere vormen van gemeenschapsleven - zowel civiel als religieus.

Wat heeft ons tot dit punt gebracht? In de eerste plaats spreekt het vanzelf dat zowel de wereld als de Kerk aan het begin van deze periode radicale veranderingen heeft ondergaan. In het Westen stierf een zekere democratische droom, waarin totalitaire regimes nooit geslaagd waren, door een geleidelijke en algemene verschuiving naar rechts en een reeks "constitutionele" staatsgrepen. Er ontstond een nieuwe vorm van sociale relatie, "de derde weg" genoemd door de visionaire pausen van het begin van het millennium. De kerk, die gedurende het grootste deel van de vorige twee millennia haar macht had uitgeoefend door middel van sociale structuren die verbonden waren met politieke regimes, werd zwaar geschokt. Maar de Kerk, versterkt door de onfeilbare aanwezigheid van Christus, ook al was haar sociale structuur (in het verleden bekend als het christendom) afgebrokkeld, heeft zichzelf opnieuw uitgevonden als een grote gemeenschap in de vorm van een gemeenschap van gemeenschappen. De pontifexen uit het verleden (letterlijk: bruggenbouwers) werden dus opgevolgd door grote bouwers van poorten.

De verbazingwekkende groei van het monachisme in het tweede millennium was grotendeels te danken aan de integratie ervan in deze kerkelijke structuur, vooral sinds de zogenaamde Gregoriaanse hervorming van de 11e en 12e eeuw. Het is bijna verdwenen in de verstoringen die zich in het begin van de huidige periode hebben voorgedaan. In feite zijn veel kloostergemeenschappen en congregaties waarvan de numerieke en geografische uitbreiding de glorie van deze kerk was geweest, verdwenen. Om een uitspraak van een visionaire paus uit het begin van deze periode te citeren, hadden deze groepen in de loop der tijd de voorkeur gegeven aan ruimte - of machtsruimtes – boven tijd. Anderen hebben niet alleen overleefd, maar hebben ook een nieuwe vitaliteit ervaren door in hun kwetsbaarheid en onzekerheid een genade en een oproep tot vertrouwen in het proces van de tijd te zien, om zich zo te laten omvormen tot een nieuwe incarnatie van hun charisma. Binnen deze nieuwe kerkelijke configuratie werden zij eilanden van innerlijkheid, gemeenschap, openheid en vreugde - ze ontvingen leven van alle andere elementen van deze uitgestrekte constellatie en gaven zelf ook leven. Ze leiden een leven van innerlijkheid gericht op de periferieën.

Hoe wordt eenzaamheid, zo essentieel voor het monastieke leven, ervaren in deze gemeenschappen? Het wordt in de eerste plaats ervaren op het fijne punt in het hart waar ieder mens onophoudelijk wordt geschapen in een dialoog, waarbij hij zijn eigen naam van God ontvangt. Dit is wat de ouden "voortdurend gebed" noemden, wat de monastieke vorm van het gebed bij uitstek is. De eenzaamheid wordt vervolgens ervaren in het in alles sterven van het zelf, die de vele dagelijkse beslissingen vormen die ons ertoe noodzaken om - alleen voor God - te kiezen om trouw te blijven aan de oproep die we van Christus hebben ontvangen. Dit is wat bekend staat als voortdurende bekering. Het wordt ook ervaren in alle concrete eisen die voortvloeien uit onze inzet om het evangelie met anderen onder een gemeenschappelijke regel na te leven. Dit is gehoorzaamheid. In dit alles is er niets dat de monniken en monialen van onze tijd onderscheidt van die van duizenden jaren geleden.

Eenzaamheid is noch christelijk, noch echt, als het niet de andere kant van de gemeenschap is. Hier vinden we iets nieuws. In de geestelijke orde zijn, net als in de materiële orde, de instellingen die ervoor gekozen hebben om in volledige zelfredzaamheid te leven, verdwenen; de instellingen die voor gedeeltelijke zelfredzaamheid hebben gekozen, zijn nauwelijks in staat geweest om te overleven. De gemeenschappen die ervoor gekozen hebben om in synergie te leven, vaak in omstandigheden van grote broosheid die vreugdevol omarmd werden, zijn tot bloei gekomen. Synergie werkt op verschillende niveaus: binnen kloostergemeenschappen, tussen gemeenschappen in dezelfde Orde, met andere kerkelijke cellen en met de burgermaatschappij waarin zij leven. Synergie, vereist dat ieder zijn eigen identiteit en die van alle anderen respecteert, net als in elke interpersoonlijke relatie. De gemeenschap van Tibhirine, aan het begin van deze periode, gaf hier een goed voorbeeld van.

Hoe wordt vorming in deze kloosterzellen beoefend? Elke kandidaat moet een goed gedefinieerde persoonlijkheid en een zeer duidelijke spirituele identiteit hebben. De rol van de vormingsverantwoordelijken (om een traditionele, maar enigszins ontoereikende uitdrukking te gebruiken) is juist om deze identiteit te helpen groeien en tot bloei te laten komen. Een gemeenschap is niet de som van individuen, maar een gemeenschap van personen. Nieuwkomers worden geholpen om meer en meer zichzelf te worden, in de persoonlijkheid die ze van God hebben ontvangen, terwijl ze steeds dieper in contact komen met hun broeders of zusters binnen de gemeenschap, maar ook met de Kerk, de wereld en de hele kosmos.

Om zich te integreren in een levende traditie is het zeker nodig om de grote meesters uit het verleden en andere oude geschriften te bestuderen, maar dit alleen is niet genoeg. Groepen die hun vorming tot dit niveau hebben beperkt, werden spirituele vluchtelingenkampen en verdwenen vervolgens. Levende gemeenschappen zijn degenen die de moeite hebben genomen om het verleden te bestuderen en deze lange traditie te verbinden met de doorleefde traditie van de huidige kerkelijke gemeenschap, die zelf is gericht op de wereld waarin zij als drager van een Boodschap werd gezonden.

Christus beloofde bij zijn Kerk te blijven tot het einde der tijden. Het monastieke leven kan op deze belofte rekenen in de mate dat het in harmonie leeft met de Kerk van haar tijd.

REFLECTIE

1. Schrijf drie punten op die in dit essay het belangrijkste lijken om in overweging te nemen.
2. Hoe verhoudt de algemene aanpak zich tot uw eigen ervaring van het monastieke leven?
3. Zijn er punten die u aan deze presentatie wilt toevoegen?
4. Zijn er zaken waarover u een andere mening heeft?

DE CISTERCIENZER BENADERING VAN ERVARING

Dom Bernardo Bonowitz (Novo Mundo)

Geboren: 30 April 1949

Intrede: 8 September 1982

Email: mosteirotrapista@gmail.com

Voor de cisterciënzer vaders is de religieuze ervaring niet het doel van het geestelijk leven, met name niet discrete religieuze ervaringen, zogenaamde "piekervaringen". Het doel van het geestelijk leven is het volbrengen in een mensen leven van Gods heilsplan, zoals dat is verwoord door de heilige Paulus:

“Want wie God tevoren heeft gekend, heeft Hij ook tevoren bestemd om gelijkvormig te zijn aan het beeld van zijn Zoon, opdat deze de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders. Wie Hij heeft voorbestemd, heeft Hij ook geroepen. Wie Hij riep, heeft Hij gerechtvaardigd, en wie Hij rechtvaardigde, heeft Hij verheerlijkt”. (Rom 8:29-30.)

We voelen Gods liefde terwijl Hij werkt om dit plan te realiseren: we worden ons ervan bewust, we stellen ons ervoor open, we proberen ermee samen te werken en worden bewogen door een liefde voor God die een echo is van en reageert op de liefde die God voor ons heeft. Dit is onze oerervaring, dat we geraakt worden door Gods liefde en verlangen om deze liefde terug te geven (redamatio). Binnen deze ervaring is altijd het besef dat "het God is die ons het eerst heeft liefgehad" (1 Joh 4,19 wordt voortdurend geciteerd door de cisterciënzer vaders.).

Omdat het geestelijk leven vooral te maken heeft met de vervulling van Gods plan, moeten de metaforen die gebruikt worden om dit proces te beschrijven, in het bijzonder de metaforen uit het Hooglied (bijvoorbeeld de "drie kussen" uit de preken 1-8 van Bernardus' commentaar op het Hooglied), niet in de eerste plaats subjectief en emotioneel maar theologisch geïnterpreteerd worden als een verwijzing naar de heilsgeschiedenis die in de Kerk en in ieder van ons wordt volbracht. De beroemde schilderijen van de heilige Bernardus in extase vertalen de betekenis van zijn teksten op een foutieve wijze.

De cisterciënzer vaders waren zeer gevoelig voor en geïnteresseerd in het organische, dynamische karakter van deze uitwerking van ons heil. Allemaal werkten ze schema's uit om dit evolutionaire proces te beschrijven. Een van de beste voorbeelden van zo'n schema is te

vinden in de toespraken van Bernardus op het Hooglied, waar hij spreekt over de drie kussen en de drie zalvingen. De drie kussen beschrijven de transformerende werking van God in Christus in drie grote fasen:

- 1) God's vergeving en de verzoening van de zondaar, waarin de barmhartigheid van God het wint van Zijn gerechtigheid.
- 2) God's vernieuwing van de vergeven zondaars in heiligheid van het leven, waardoor ze hun ware menselijkheid kunnen hervinden.
- 3) Gods gave van de Heilige Geest aan de geest en het hart van de herstelde mensen, zodat zij kunnen delen in - en handelen vanuit - Gods eigen wijsheid en liefde.

De drie zalvingen daarentegen richten zich op de resonantie van de ervaring en het antwoord op wat God in deze drie stadia bereikt:

- 1) Een gevoel van angst en innerlijke verstoring veroorzaakt door het besef van onze zonden en de straf die ze verdienen maakt plaats voor berouw (compunctio) en de vreugde om het vergeven zijn.
- 2) Een geest van dankbaarheid en lofprijzing voor de nieuwe schepping die God zonder reden in ons realiseert.
- 3) Een verblijf in en uitstorting van liefde (de liefde die we hebben ontvangen in de gave van de Geest), die zich zowel tot God als tot zijn Kerk richt.

In deze evolutie is de beweging altijd in de richting van een steeds grotere eenheid tussen de God die redt en de persoon die gered wordt. De volheid van deze eenheid in het huidige leven is de "eenheid van Geest", waarin de menselijke persoon, voortdurend geïnspireerd door de Heilige Geest, steeds weer de inspiraties van de Geest verwelkomt en zich eigen maakt. Tevens is het een voortdurende instemming met en uitvoering van wat ontvangen is, in een leven dat tegelijkertijd totale gehoorzaamheid en volledige vrijheid is. Hier wordt de afstand tussen de goddelijke verlossing en de menselijke ervaring van verlossing bijna volledig overwonnen.

Een van de meest interessante inzichten van de cisterciënzer vaders is dat de ervaring van God nooit in afzondering plaatsvindt, maar altijd gerelateerd is aan een ervaring van zichzelf, een ervaring van de naaste en een ervaring van gemeenschap. De ervaring van het zelf wordt beschreven als "zelfkennis". Ontvankelijkheid voor het handelen van God in je leven heeft twee schijnbaar tegengestelde effecten: nederigheid en waardigheid. Wanneer we onszelf open stellen voor God ervaren we onszelf geleidelijk aan als losgekoppeld van het centrum van het universum (het universum in het algemeen en ons eigen universum), en van minder belang. We worden steeds kleiner en minder belangrijk. Tegelijkertijd groeien we in de ervaring van onszelf zoals wij naar het beeld en de gelijkenis van God zijn gemaakt: begiftigd met vrijheid en rationaliteit, toevertrouwd met het beheer van Gods schepping, open voor transcendentie. Er is een nederigheid in deze waardigheid die de tegenstellingen verzoent: de erkenning dat onze mens zijn geen onafhankelijke, op zichzelf staande werkelijkheid is, maar dat zij voortkomt uit en afhankelijk is van onze relatie met God. Zonder deze relatie die

voortdurend vernieuwd en omarmd wordt, is ons mens zijn niet voor te stellen. Dit is een van de grote thema's bij Thomas Merton.

De nederigheid die voortvloeit uit onze blootstelling aan God leidt ons naar de belangrijkste ontdekking die we ons kunnen voorstellen met betrekking tot de naaste: die van hun nabijheid en hun gelijkheid. Voorafgaand aan het ervaren van onszelf in onze kleinheid, hebben we er alles aan gedaan om afstand te nemen en ons te onderscheiden van de ander; we ontkenen en weigerden het idee dat we partners zijn met de rest van de mensheid in één enkele menselijke natuur (*socii naturae humanae*). De ontdekking van onze gelijkenis met onze broeders en zusters leidt tot een ervaring van gemeenschap met de medemens. We kunnen zeggen, de tekst uit de Brief aan de Hebreeëen parafraserend, dat zij in alle dingen, inclusief de zonde, en vooral de zonde, aan ons gelijk zijn. Beginnend als een nederige gemeenschap in de gevallen menselijke natuur, komt deze ervaring van eenheid met anderen, vooral in de context van een kloostergemeenschap, tot bloei in een gemeenschap van genade en uiteindelijk in een gemeenschap van glorie (Baldwin van Ford).

De nederigheid en de broederlijke naastenliefde die het resultaat zijn van het leven in Gods aanwezigheid leiden ons uiteindelijk terug naar God zelf. Nederigheid creëert een oog dat in staat is om onszelf te zien zoals we zijn. Liefde en de oefening van onderlinge liefde zuiveren dit oog en maken onze blik minder en minder vervormd. Er wordt een mate van helderheid en zuiverheid bereikt die God in staat stelt om personen in het goddelijke mysterie te verheffen en hen in staat te stellen God te "zien". We hebben het hier over buitengewone ervaringen van het soort dat gewoonlijk mystiek wordt genoemd. Volgens Bernardus zijn dergelijke ervaringen zeldzaam, ze zijn kort en ze zijn altijd ten volle het resultaat van een goddelijk initiatief. Er is geen enkele mate van ascetische, morele of broederlijke uitmuntendheid die ons ooit het recht op een dergelijke ervaring kan doen "verdienen".

Net zoals de indruk van God voor de cisterciënzers onmisbaar is voor de ervaring van authentieke zelfkennis, zo is deze zelfkennis samen met de liefdevolle kennis van onze naaste onmisbaar voor de ervaringskennis van God.

Het is belangrijk om te onderstrepen dat de ervaring van God niet alleen, en misschien niet in de eerste plaats, iets is dat zich afspeelt in het leven van individuen, maar ook in het leven van een gemeenschap. Voor schrijvers als Baldwin van Ford is een cisterciënzergemeenschap geen losse vergadering van personen die elk een bepaalde ervaring met God hebben. De Heilige Geest wordt over de gemeenschap als geheel uitgestort in plaats van over een reeks van individuen. Wat aan één lid wordt nagelaten, wordt nagelaten met de bedoeling dat het aan de andere leden wordt meegedeeld. Deze voortdurende circulaire beweging wordt vergemakkelijkt door de instorting van de onderlinge liefde die een intrinsiek onderdeel is van elke gave die wordt gegeven. Men zou kunnen zeggen dat voor Baldwin deze totale gemeenschap van gaven onder de broeders en zusters - ook die welke we als strikt persoonlijke geestelijke gaven zouden kunnen beschouwen - de essentie is van de ervaring van God.

Tot slot kan er nog iets worden gezegd over de abbatiale ervaring van God. Aelred's Pastorale Gebed is niets anders dan de beschrijving van de reinigende en vernieuwende werking van het "zien" van God van een abt in een echte abt en de wijze waarop deze manier van gezien worden een stabiele ervaring in de abt genereert, niet alleen met betrekking tot het bekleeden van de plaats van Christus in het klooster, maar ook in het ervaren van de abt van de

gevoelens van Christus voor de leden van de gemeenschap als de zijne. Bernardus van zijn kant zegt iets soortgelijks over de gevolgen van de derde kus, die van de Heilige Geest. Wie op deze manier gekust is, wordt tot bruid en moeder gemaakt en ervaart de voortdurende verplichting, en het verlangen en het vermogen om de personen die aan zijn zorg zijn toevertrouwd, te voeden en tot wasdom te brengen.

REFLECTIE

1. Schrijf in dit essay drie punten op die het belangrijkste lijken om in overweging te nemen.
2. Hoe verhoudt de algemene aanpak zich tot uw eigen ervaring van het monastieke leven?
3. Zijn er punten die u aan deze presentatie wilt toevoegen?
4. Zijn er zaken waarover u een andere mening zou hebben?

OM VERDER TE LEZEN:

- Bernardo Bonowitz, “The Role of Experience in the Spiritual Life,” *Analecta Cisterciensia* 46 (1990), pp. 321-325.
- Emmanuel Falque, *Le livre de l'expérience d'Anselme de Cantorbery à Bernard de Clairvaux* (Paris: Cerf, 2017). Summarized by Alexandre Etaix in *Collectanea Cisterciensia* 80 (2018), pp. 187-196.

EXPERIENTIA Werkgroep

D. Guillaume, Sr Marie, Sr Maria-Francesca, Br Cassian, Fr Michael, Fr Mauricio

UNIT TWEE

De Reis Tot Nu Toe

DE REIS TOT NU TOE

In deze Unit vragen we je om je te bezinnen op het verhaal van je eigen roeping, terug te denken aan de eerste roerselen ervan en wat jou ertoe bracht om in te treden in het klooster, en om terug te blikken op wat er in de tussenliggende jaren is gebeurd. Kun je een tendens in je leven bespeuren, een richting die slechts gaandeweg duidelijk werd in de loop van de tijd? Misschien zal deze oefening in terugblikken leiden tot wijsheid en een gevoel van dankbaarheid. Er volgen nu eerst enkele vragen ter overweging en daarna zullen we stilstaan bij de *Parabel van de koningszoon* van Sint Bernardus, waarin uitgebeeld wordt hoe Bernardus aankeek tegen het monastieke leven in zijn ontwikkeling, van het prille begin tot het glorieuze hoogtepunt.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Wat was het eerste begin van mijn monastieke roeping?
2. Waarnaar was ik op zoek bij mijn gang naar het klooster? Heb ik in het klooster gevonden wat ik zocht? Zijn er aangename verrassingen geweest? Waren er momenten van genade? Zijn er periodes van neergang geweest?
3. Heb ik crisisperiodes meegemaakt? Welke dingen speelden er? Wat waren de resultaten? Hebben deze crises sporen nagelaten (positief of negatief) in mijn leven?
4. Zijn er gebieden in mijn leven die onderontwikkeld blijven? Voel ik me onvoldaan? Heeft dit ertoe geleid dat ik me gefrustreerd of afgunstig voel? Hoe heb ik deze negatieve gevoelens concreet tot uitdrukking gebracht? Heb ik het gevoel dat ik een slachtoffer ben?
5. Hoe ben ik met teleurstellingen omgegaan? Koester ik blijvende wrok? Heeft dit me er wel eens toe gebracht dat ik me vervreemd voelde van de gemeenschap?
6. Op welk punt bevind ik me tegenwoordig? Op welke plaats voel ik mij momenteel het meest thuis, het meest mijzelf? In de kerk? In de refter? Op het werk? In de kloostergang? In mijn cel? In het gastenhuis? Of elders? In hoeverre wordt mijn persoonlijke identiteit bepaald door mijn monastieke roeping?
7. Heeft er een verandering plaatsgevonden in mijn verwachtingen: Waar hoop ik nu op als het gaat om mijn monastieke toekomst?

INLEIDING OP DE EERSTE PARABEL

P. Michael Casey (Tarrowarra)

Geboren: 27 juni 1942

Intrede: 2 februari 1960

E-mail: experientia.editor@gmail.com

Bernardus heeft zijn Parabels waarschijnlijk geschreven als eenvoudige middelen om de jonge mannen te onderrichten die in zijn klooster intraden. Velen van hen behoorden tot de ridderklasse en hun interesse ging veel meer uit naar verhalen dan naar abstracte verhandelingen over de waarden van het cisterciënzerleven. Bernardus kwam hen hierin tegemoet, maar hij voegde een grote hoeveelheid serieuze inhoud aan de verhalen toe, om de nieuwkomers in te leiden in de grondslagen van de monastieke spiritualiteit, waarbij hij hen een basisoverzicht gaf van hoe hun leven in het klooster zich zou kunnen ontwikkelen. Het is de bedoeling dat wij het lezen als een verhaal, onze emoties erdoor laten aanspreken en dat we ons laten meenemen door de vaart van het verhaal. Laten we bij het lezen ervan ook oog hebben voor de verscheidenheid aan Bijbelse toespelingen die Bernardus door het verhaal weeft, en laten we tevens letten op zijn gebruik van een vocabulaire dat kenmerkend is voor monastieke spiritualiteit.

De sleutel tot interpretatie wordt gegeven in de laatste paragraaf. Allereerst beschrijft Bernardus daar het doel van de reis als 'vrijheid'. Het is een beweging van onderworpenheid aan krachten die beneden het niveau van de persoonlijkheid liggen naar de volle vrijheid van de kinderen van God. Hij verdeelt de reis in vier fasen. In de eerste fase vervalt de jongeman tot dagelijkse zonde, zonde uit gewoonte. Hij wordt hiervan bevrijd - en kennelijk valt dit samen met zijn komst in het klooster - door Gods handelen en door de actieve beoefening van de verschillende deugden. Voortgaande wordt hij zo tot aan de drempel van de contemplatieve ervaring geleid. Maar dan is er een verrassing. De oorlog, waarvan men dacht dat ze al lang geleden was gewonnen, breekt opnieuw uit. De monnik wordt van een dreigende ramp gered door de directe tussenkomst van God. En zo ontknoopt het zich glorieus:

Al die fasen vind je terug in hen die de wereld ontvluchten. Eerst zijn ze zwak en onverstandig. Daarna, als het wat beter gaat, gaan ze hals over kop en voortvarend te werk. Vervolgens, als de beproevingen komen, zijn ze verward en kleinmoedig. En als ze eindelijk zorgvuldig zijn geworden, geraken ze in het domein van de caritas-liefde ervaren en volgroeid.

Bernardus ziet het monastieke leven als beweging. Het verhaal begint met de zoon van de koning in Eden, de uitwendig waarneembare tuin die weerspiegeld wordt in het innerlijke

landschap van ‘het paradijs van een goed geweten’. Dwaas verwerpt hij de leiding die hem wordt geboden en hij zwicht voor *taedium* (afkeer, walging): uitgekeken op het goede, verlangend naar iets nieuws. Zoekend naar iets wat hij nog niet ervaren heeft verlaat hij Eden en trekt de daarachterliggende woeste streken in, het gelaat van zijn Vader ontvluchtend, zich verbergend en doelloos rondzwerfend. In deze toestand raakt hij blootgesteld aan verleidingen waarvoor hij te onervaren is om er goed mee om te gaan. Hij gaat onderuit en wordt de gevangene van slechte gewoontes en hij wordt tot slaaf gemaakt.

En zo komt de zoon van de koning terecht in het Gebied van Ongelijkheid, onvrij en vervreemd van zichzelf. Hij zit opgesloten in de innerlijke gevangenis van wanhoop en hopeloosheid. Erger nog, hij mist zelfkennis en is zich er dus niet eens van bewust hoe ver heen hij is. Hij is niet bij machte om zichzelf te verlossen.

Nu is de tijd aangebroken voor zijn Vader om in te grijpen en hij begint dan ook een reddingsmissie door verschillende deugden als redders te sturen. Eerst stuurt hij Vrees om de dwaze jongen de ernst van zijn situatie te laten voelen. Dan komt Hoop om ervoor te zorgen dat de angst geen verlamme uitwerking heeft maar juist motiveert. Daarna is het de beurt aan Verlangen om de beweging naar God te stimuleren. En dan volgt een hele reeks morele deugden die bedoeld zijn om de jongen te ondersteunen en te beschermen terwijl hij voortgang maakt op zijn lange reis naar vrijheid.

Alles gaat goed en de koningszoon arriveert veilig bij het kasteel van Wijsheid en krijgt een schuilplaats op haar rustbank. Het lijkt alsof, aangekomen bij het klooster, alle aandrang van het vlees uitstel wordt opgelegd. Zodra de heftige verleidingen lijken te zijn stilgelegd, doemt er nieuw gevaar op: zelfvoldaanheid en een zekere zelfgenoegzaamheid nu hij is aangekomen op een goede plaats.

Deze wapenstilstand kan niet standhouden. En zo ontketent zich een nieuwe en vreselijke aanval, die vrees, angst en leed veroorzaakt. In paniek wendt de jonge monnik zich tot het gebed - een praktijk die hij zich heeft laten ontglippen. Lange tijd wordt naar Gebed gezocht en in het algehele tumult was het moeilijk hem te vinden. Er zijn geen makkelijke middeltjes voor deze grote crisis in het leven van een monnik. Achtergelaten in zijn hulpeloosheid is hij dermate afgesloten van God dat gebed alleen mogelijk wordt na veel angstig zoeken. Het is alsof hij de taal van het gebed is vergeten en deze opnieuw moet leren.

Tenslotte zorgt Gebed echter voor een doorbraak en komt er verlichting van God uit. Koningin Caritas daalt af om de situatie te verhelpen. Gods liefde overwint alles en de jongen wordt teruggedragen naar het huis van zijn Vader en wordt begroet met feestvieren en vreugde.

Niet iedereen staat positief tegenover het beeld van het monastieke leven als spirituele oorlogsvoering, maar het is heel traditioneel. Het onderstreept het feit dat er veel strijd mee gemoeid is om trouw te zijn aan een monastieke roeping. In dit verhaal vestigt Bernardus er de aandacht op dat het niet slechts een enkele strijd is die ons aangrijpt. We worden geconfronteerd met een hele reeks verschillende uitdagingen, die elk een ander antwoord van ons vragen. Wat gebeurt hier? Dankzij deze verschillende confrontaties worden we gevormd door verschillende deugden. Deze deugden hebben als uitwerking dat ze ons beschermen tegen onze aangeboren zwakheid en dat ze onze reis naar God vergemakkelijken. Opgeroepen door onderscheiden situaties biedt elke deugd een onderscheiden voordeel. En we hebben ze allemaal nodig.

Het deel van het verhaal waar de krachtigste waarschuwing van uitgaat is dat van de laatste aanval. Juist als het lijkt dat alles goed is verlopen en er een stabiele vrede is gevestigd, breekt er een nieuwe en nog fellere oorlog uit. Tegenover het woeden hiervan staat de koningszoon onmachtig en hij kan zichzelf niet redden; hij is zelfs niet in staat om hulp roepen, omdat hij de

gave van het gebed lijkt te hebben verloren. Hij wordt geconfronteerd met een op handen zijnde ondergang, maar er blijft een dunne draad over waarlangs zijn gebed omhoog stijgt en hulp daalt af en alles komt goed.

Als we ons laten boeien door het verhaal zullen we er waarschijnlijk iets van leren dat bruikbaar is voor ons eigen monastieke leven, in welk stadium we ook zijn aangekomen.

BERNARDUS VAN CLAIRVAUX

Eerste Parabel : Over de koningszoon

1.

Als rijke en machtige vorst nam de alvermogende God de mens, die Hij geschapen had, aan als zijn eigen zoon. En omdat het een kwetsbare jongeman betrof, gaf Hij hem als opvoeders Wet en Profeten, evenals andere raadgevers en begeleiders, tot aan de vastgestelde tijd van zijn volwassenheid. Hij voorzag hem van al het nodige en onthield hem geen van zijn waarschuwingen. Hij stelde hem tot beheerder aan van het paradijs, toonde hem alle schatten van zijn heerlijkheid en stelde hem die in het vooruitzicht, op voorwaarde dat hij zijn post niet zou verlaten. En opdat er niets aan zijn rijkdom zou ontbreken, verleende hij hem ook het voorrecht van de vrije wil. Aldus kon hij het goede vrijwillig en zonder dwang volbrengen. Met de keuze van goed en kwaad voor ogen, begon de mens van het goede afschuw te krijgen en begeerde hij de kennis van goed en kwaad. Zo trok hij weg uit het paradijs van zijn goed geweten. Hij die tot dan toe alleen het goede kende, ging op zoek naar nieuwigheden die hem onbekend waren. Hij lapte de wetten en pedagogen van zijn Vader aan zijn laars, en begon tegen het gebod van zijn Vader in te eten van de boom van kennis van goed en kwaad. Ongelukkig geworden, verborg hij zich en vluchtte weg van het gelaat van de Heer. Als een dwaas kind begon hij rond te zwerven op de bergen van de verwaandheid en in de dalen van de nieuwsgierigheid, langs de velden van de losbandigheid en in de wouden van de ontucht, langs de moerassen van het vleeselijk genot en in de maalstroom van wereldse zorgen.

2.

De oude rover echter, die de jongen zo ver van zijn vaders huis, uitgelaten en zonder gids, zag rondzwerven, benaderde hem. Met listige hand reikte hij hem het appeltje aan van de ongehoorzaamheid. En nadat hij zich verzekerd had van zijn instemming, viel hij de arme knaap aan. Hij liet hem ter aarde vallen – dit wil zeggen in zijn aardse verlangens – en belette hem weer op te staan. Dit deed hij door diens voeten – de affecties van zijn geest – te knevelen met de ijzersterke boeien van wereldse begeerten. Ook de handen van zijn inspanning en de ogen van zijn geest werden geboeid. Hij zette hem op het schip van de valse zekerheid en voer hem, met de wind van de vleierij in de zeilen, ver weg naar het land van de ongelijkenis. Aangekomen in dat vreemde land, werd hij te koop aangeboden aan allen die langs de weg passeerden. Hij leerde varkens te hoeden en zich met varkensschillen te voeden. Intussen verlearde hij al wat hij vroeger geleerd had, om nu slavenarbeid aan te leren die hij niet kende. Gekneveld in de kerker van de wanhoop waarin de goddelozen rondwalen, zag hij zich gedwongen in de molen van de goddelozen winst te malen uit zijn slechte geweten. Wat een droeve toestand!

3.

Maar die Vader, die zo machtig, zo vriendelijk en zo genereus was, waar bleef die inmiddels? Zou Hij de zoon van zijn schoot kunnen vergeten? Nee, nee, nooit vergeet Hij hem, integendeel, Hij heeft medelijden met hem. Hij treurt en rouwt om diens afwezigheid en verlorenheid. Hij beveelt zijn vrienden, smeekt zijn dienaren en vraagt iedereen om hem te gaan zoeken. Eén van zijn dienaren, Vrees, haast zich op bevel van zijn Heer om de sporen van de vluchteling te

volgen. Hij vindt de zoon van de koning in de diepte van een kerker, overdekt met de gevangenismerigheid van de zonde, gekneveld met koorden en ketens van slechte gewoonten. Ofschoon gek van ellende, trof hij hem in zijn ontbering toch rustig en glimlachend aan. Met woord en roede probeert Vrees hem te doen opstaan en terug te doen keren, maar hij brengt de arme jongen zo van streek dat hij voor dood met zijn buik op de grond blijft liggen. In het kielzog van de eerste komt een tweede dienaar, Hoop genaamd. Deze ziet dat de koningszoon door Vrees eerder verpletterd is dan bevrijd, meer verslagen dan geholpen. Daarom benadert Hoop hem met zachtheid. Zij richt de behoeftige op uit het stof en trekt de arme uit het slijk (Ps. 113,7 ; 1 Sam. 2,8). Zij tilt zijn hoofd op en wrijft zijn ogen en zijn gelaat schoon met de zakdoek van de troost, terwijl hij hem toeroept: “Ach, hoeveel dagloners in het huis van je Vader hebben brood in overvloed, terwijl jij hier vergaat van de honger! Sta op smee ik je, keer terug naar je Vader en zeg hem: Vader, behandel mij als een van uw dienaren.” De jongen die met veel moeite eindelijk een beetje tot zichzelf begint te komen, vraagt dan: “Maar ben jij Hoop niet? Hoe heeft Hoop zich toegang kunnen verschaffen tot zo’n verschrikkelijk diepe wanhoop als de mijne?” “Ja ik, ik ben het, Hoop, die door jouw Vader werd gestuurd om je te helpen en je niet meer in de steek te laten totdat ik je in het huis van je Vader heb teruggebracht, in de woonkamer van haar die je ontving.” Toen zei de knaap: “O jij, zoete leniging van de lijdenden, zachte vertroosting van de ongelukkigen, jij bent niet de minste van de drie die de wacht betrekken in de koningszaal! Maar zie hoe peilloos diep mijn kerker is! Kijk naar mijn boeien, die sedert jouw binnenkomst al wel grotendeel verbroken en verwijderd zijn! Zie de menigte van die mij gevangen houden: hoe sterk ze zijn, hoe snel en geslepen! Hoe ben jij hier terecht gekomen?” Maar Hoop antwoordt hem: Wees niet bang, want Hij die je helpt is barmhartig; Hij die voor ons vecht is almachtig. Ook wij zijn met velen, zelfs met meer dan zij. En bovendien heb ik vanwege je Vader het paard Verlangen voor je meegebracht. Bestijg het en je zult je onder mijn leiding in veiligheid kunnen brengen, weg van je vijanden.” Na zo gesproken te hebben, legt Hoop op de rug van het paard Verlangen het zachte zadel van vurige vroomheid, gespt hij de koningszoon de sporen aan van de goede voorbeelden en helpt hem het paard te bestijgen. Maar in hun haast om te vluchten vergaten zij het toom. Het paard zet zich daarop ongeremd in galop, met Hoop als voortrekker en Vrees achterop, die het paard met de zweep aanspoort en voortdrijft. Bij het zien hiervan ontstelden de vorsten van Edom, huiverden de heersers van Moab en verstijfden de bewoners van Kanaän van schrik (Ex. 15,15). Moge door de macht van uw arm, Heer, ontzetting en angst over hen komen! Laat hen verstijven als steen totdat uw zoon voorbij is getrokken, die zoon die Gij voor U bestemd had (Ex. 15,16). Weliswaar ontsnappen zij in hun geforceerde draf, maar niet zonder gevaar. Want ze vluchten zonder rem en zonder beraad.

4.

Daarom beveelt de Vader een van zijn belangrijkste paleisknechten, Voorzichtigheid, om voor hen uit te trekken. Samen met zijn vriend, Matigheid, vertraagt hij de koers en fluistert zachtjes: “Kalm aan! Zei onze Salomo niet reeds : ‘Wie te vlug is, struikelt over zijn voeten’ (Spr. 19,2). Als je zo koerst, struikel je; als je struikelt, kom je ten val; en als je valt, zul je de koningszoon moeten teruggeven aan de vijanden uit wiens handen je hem juist wil bevrijden. Want als je ten val komt, leggen zij dadelijk de hand op hem.” Zo sprekend, legt hij het paard Verlangen, dat damp van vurigheid, het breidel van de discretie in de mond en doet hem de teugels aan van Matigheid. En wanneer Ontzag er zich achteraan over beklagt dat de vlucht op die manier wordt vertraagd, terwijl de vijanden met hun geweld naderbij komen, schreeuwt Voorzichtigheid: “Achteruit Satan, jij bent ons een aanstoot! Omdat de Heer onze kracht is en onze lof, daarom zal Hij ook onze redding zijn. “

Kijk, daar komt Kracht, die uitmuntende ridder van God, aangesneld uit het kamp van het vertrouwen, met het getrokken zwaard van de vreugde in de hand. “Laat je niet in verwarring

brengeen”, zegt hij, “want wij zijn talrijker dan zij.” Maar Voorzichtigheid, de bekende raadgever van het hemels hof, roept uit: “Weest voorzichtig want volgens het woord van onze Salomo zal een erfenis die je te haastig wil binnenhalen niet met zegen eindigen (Spr. 20,21). Trek daarom verder, maar niet sneller dan de voorzichtigheid toelaat. Want ook al tref je op je weg geen vijanden aan, toch hebben zij hun struikelstenen geplaatst op wegen, kruispunten en in bochten. Ik zal dus voor je uit gaan. Als je de weg van de gerechtigheid aanhoudt, zullen wij je spoedig in het kamp van de Wijsheid brengen, dat niet ver van ons vandaan ligt. Want over de Wijsheid is gezegd : ‘Begeer wijsheid en je leert gerechtigheid’ (Sir. 1,26).

5.

En zo vervolgen ze dus haastig hun tocht, waarbij Vrees hen voortdrijft, Hoop hen trekt, Sterkte hen verdedigt, Matigheid hen beteugelt, Voorzichtigheid hen behoedt en instructies geeft, terwijl Rechtvaardigheid hen leidt en oriënteert. Als de koningszoon het kamp van Wijsheid nadert, voorkomt zij de nieuwe gast. Zij rent hem tegemoet en laat zich lachend in de straten zien aan hem die haar zo begeert. (Wijsh. 6,12...16). Nederigheid had het kamp met diepe grachten omringd. Daarboven verhief zich de zeer sterke en schone wal van Gehoorzaamheid die tot de hemel reikte. De muren waren van onder tot boven wonderlijk versierd met verhalen van goede voorbeelden. De muren waren bekroond met kantelen waar wel duizend schilden aan hingen, die allen door dappere wapenlieden werden gedragen. De poort, Professie, stond wagenwijd open, maar een poortwachter aan de ingang liet alleen diegenen binnen die het waard waren en hij weigerde onwaardigen de toegang. Een heraut riep vanop het poortgebouw: “Wie Wijsheid bemint, wende zich tot mij en hij zal haar vinden, en als hij haar gevonden heeft, is hij een geluksvogel als hij haar kan behouden.”

Naar deze plaats dus werd de koningszoon geleid. Wijsheid trok hem tegemoet om hem binnen te voeren ; wat zeg ik, ze droeg hem in haar armen, beschermd door de dienstboden van de koninklijke hofhouding. Hij werd naar de donjon in het midden van de citadel geleid, waar Wijsheid zelf haar woning had opgetrokken, gegrondvest op de zeven zuilen die zij er had uitgehakt (Spr. 9,1). Daar onderwierp zij de volken en zette zij de voet van haar deugd (kracht) op de nek van de trotsen en de hooggeplaatsten. Daar werd de koningszoon op de eigen rustbank van Wijsheid gezet, omringd door zestig van Israëls sterkste helden, met het zwaard aan de gordel (Hoogl. 3,7). David is daar met handtrom en reidans, met snaren en fluit (Ps. 150,4), samen met de andere bruidsjonkers van het hemels hof. Ze zijn meer verheugd en uitgelaten omwille van één zondaar die berouw heeft, dan om negenennegentig rechtvaardigen die geen boete nodig hebben (Luc. 15,6).

6.

Maar dan steekt er een windhoos op uit het noorden (Job 1,19) en bliksems flitsen over het huis. Het hele kamp van Wijsheid is verontrust, want Farao is met zijn wagens en wagenmenners uitgetrokken, het vluchtende Israël achterna. (Ex. 14,5) ‘De tenten van Edom en Ismaël ziet men reeds eensgezind samenspannen tegen hun vijand. Ze sluiten een verbond tegen hem, samen met Moab en Hagar, Gebal, Ammon en Amalek, vreemde volken met de inwoners van Tyrus. En nu voegt zich ook Assur bij hen, die machtige, destructieve duivel’. (Ps. 83,6-9). Hoe talrijk zijn zij! De stad wordt belegerd. De oorlogstuigen van de bekoring worden reeds in stelling gebracht. De vijand dringt van alle kanten op als een draak die in hinderlaag ligt en als een leeuw in het open gevecht. Hij verzamelt zijn bondgenoten, schiet met brandende pijlen, doorboort de muur. Er ontstaan gevechten, er worden hinderlagen gelegd en de hele stad wordt bedreigd met complete verwoesting. In de stad heersen alom angst en vrees. De dreiging van een krachtige en plotse invasie van de vijand leidt tot algehele paniek. ‘Ze slingeren als dronken en al hun moed is vergaan. Toen riepen zij tot de Heer in hun nood’ (Ps. 107,27-28). Allen rennen naar de donjon van Wijsheid waar het slechte nieuws wordt gemeld en om raad wordt

gezocht. Voorzichtigheid, die terug tot zichzelf komt, consulteert Wijsheid over wat gedaan moet worden. Deze is van mening dat men zich moet haasten de hulp van de grote Koning in te roepen. “Maar wie zal gaan in onze naam?” (Jes. 6,8) vraagt Voorzichtigheid. Waarop Wijsheid antwoordt: “Stuur Gebed ernaar toe en laat hem het paard Geloof bestijgen om geen tijd te verliezen”. Lange tijd wordt naar Gebed gezocht en in het algehele tumult was het moeilijk hem te vinden. Eenmaal het paard Geloof bestegen, haast Gebed zich zonder dralen langs de hemelweg, totdat hij de poorten van de Heer met dankliederen binnentreedt en zijn voorhoven met lofzang binnengaat (Ps. 100,4). En als intieme dienaar nadert hij met vertrouwen de troon van genade en legt hij de nood van hun situatie voor. Wanneer de Koning van het gevaar hoort waarin zijn zoon verkeert, wendt Hij zich tot Caritas, zijn koninklijke deelgenote, en vraagt haar: “Wie zullen wij zenden, wie zal gaan in onze naam?”, waarop zij antwoordt: “Ik zal gaan, zendt mij.” (Jes. 6,8) Daarop repliceert de Koning: “U bent machtig, u zult de overwinning behalen en mijn zoon bevrijden. Ga en handel aldus.” De hele hemelse strijdmacht escorteert hemelkoningin Caritas wanneer zij weggaat van voor het aanschijn van haar Heer. En als zij dan afdaalt om zich naar het kamp te begeven, verblijdt zij daar allen terstond met vreugde en kracht vanwege haar aanwezigheid. Verwarring verdwijnt, onrust komt tot vrede. Licht keert terug in de ogen van de ongelukkigen en vertrouwen in het hart van de bevreesden. Hoop, die op het punt stond weg te vluchten, keert terug en Sterkte, die bijna te gronde was gegaan, vat weer moed. De vijanden daarentegen, die de citadel bezetten, vragen zich af: “Wat moet toch dat gejuich in het kamp? Gisteren, noch eergisteren was daar zoveel vrolijkheid. Wee ons, want God is in hun kamp gekomen! Wee ons! Laat ons vluchten voor Israël want de Heer strijdt voor hen” (1 Sam. 4,6-8). Terwijl de vijanden vluchten, ‘verblijdt het vlietend water van Gods genade de stad Gods, en de Allerhoogste heiligt zijn woonstee. Binnenin zetelt God, onwrikbaar is haar bestand; God komt haar te hulp in het uur dat de dageraad nadert. De volkeren morren opstandig, koninkrijken storten ineen, zijn stem klinkt en de aarde krimpt terug. De Heer der heerscharen, Hij is met ons, een dragende kracht is ons de God Jakobs’ (Ps. 46,5-8). Dan draagt koningin Caritas het kind van God in haar armen en voert hem opwaarts ten hemel om het kind aan God, zijn Vader, aan te bieden. De Vader vol zachtheid en vrede snelt hem reeds tegemoet en zegt: “Haalt vlug het mooiste kleed en trekt het hem aan, steekt hem een ring aan zijn vinger en trekt hem sandalen aan. Breng het gemeste kalf, slacht het. Laat ons feestvieren en vrolijk zijn, want die zoon van Mij was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is weer terug gevonden.” (Luc. 15,22-24).

7.

In het proces van bevrijding van ons kind moeten hier vier zaken weerhouden worden. Ten eerste zijn spijt, maar die is nog naïef. Ten tweede zijn vlucht, maar die is krachteloos en ondoordacht. Ten derde zijn strijd, maar die verloopt met zenuwachtigheid en angst. En ten vierde zijn overwinning in al haar sterkte en wijsheid. Al die fasen vind je terug in hen die de wereld ontvluchten. Eerst zijn ze zwak en onverstandig. Daarna, als het wat beter gaat, gaan ze hals over kop en voortvarend te werk. Vervolgens, als de beproevingen komen, zijn ze verward en kleinmoedig. En als ze eindelijk zorgvuldig zijn geworden, geraken ze in het domein van de caritas-liefde ervaren en volgroeid.

(Vertaald door br. Gueric Aerden ocsa, Westmalle, uit SBO III, 6,2, Parabolae, p. 261-267)

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

[Bernardus] zorgde er vooral voor zijn hart te bewaken en zijn voornemen trouw te blijven. Daarom droeg hij altijd volgende vraag in zijn hart en nam hij die ook vaak in de mond: ‘Bernardus, Bernardus, waarom ben jij hier gekomen?’ (*Bernarde, Bernarde, ad quid venisti?*) Willem van St. Thierry, *Leven van Bernardus* §19, (Vertaling Paul Verdeyen s.j. en Guerric Aerden ocso, Damon, 2016, p. 338)

2

Gij die hier aanwezig zijt, hebt de Heer gekend en als ge beweert Hem niet te kennen, dan zijt ge leugenaars, zoals die mensen van de wereld. Als ge Hem niet gekend hebt, wie heeft u hierheen geleid en hoe zijt ge hierheen gekomen? Wie zou u ertoe bewogen hebben vrijwillig te verzaken aan de genegenheid van uw dierbaren, aan de genoegens van het lichaam en aan de ijdelheid van de wereld, om uw gedachten op de Heer te richten en al uw zorgen op Hem te werpen, voor Wie, zoals uw geweten zegt, ge niets goeds maar integendeel alle kwaads gedaan hadt? Wie, vraag ik, kon u daartoe overhalen als ge niet wist hoe goed de Heer is voor wie op Hem hopen en voor de ziel die Hem zoekt, als ge ook niet erkend hadt dat de Heer goed is en mild, barmhartig en getrouw? *Bernardus van Clairvaux, Advent, derde toespraak* §3 (Michel Coune osb, *Kom, Heer Jezus! De kerk in adventsverwachting, Zevenkerken, 1994, p. 27*)

3

Dat nobele schepsel, in het land der gelijkheid gevormd daar het geschapen was naar het beeld van God, heeft het in zijn weelde niet begrepen, en verviel van gelijkheid tot ongelijkheid. Een grote ongelijkheid voorwaar: van het paradijs naar de hel, van engel tot lastdier, van God tot duivel! Een onzalige ommekeer: heerlijkheid in ellende, leven in dood, vrede in oorlog veranderen en dat in eeuwige ballingschap. Een smadelijke verlaging: van rijkdom vervallen tot armoede, van vrijheid tot slavernij, van rust tot zwoegen. *Bernardus van Clairvaux, De Diversis* § 42, 2 (vertaling door enige cisterciënzer monniken van de strenge observantie, 1973 herdruk, Deel VI, p. 403)

4

Ver weg van uw gelaat ben je, als je leeft in donkere hartstocht. Bij u weggaan doe je niet lopend. Hier gaat het niet om afstand, evenmin als bij het teruggaan naar u. Had die jongste zoon van u, uit de parabel, paard en wagen of een schip? Is hij weggevloden met vleugels die je kon zien? Hij is ook niet op zijn knieën naar een ver land gekropen om daar te gaan wonen en kwistig te verbrassen wat u hem bij zijn vertrek had meegegeven? U bent trouwens wel een lieve vader, dat u hem dat meegaf! En toen hij met lege beurs terugkwam, was u nog liever. Je aan wellust overgeven, dat is leven in duisternis, dat is ver weg zijn van uw gelaat. *H. Augustinus, Belijdenissen, Boek I, 28* (vertaling Wim Sleddens osa, Damon, 2009, p. 55)

5

Sommige mensen zijn zo bevuild door hun vele en ernstige misdaden dat ze er niet op kunnen vertrouwen vergeven te worden. Maar als zij gaan zien dat Christus niet voor zichzelf heeft geleden maar voor zondaars, dan krijgen zij hoop en worden zij genezen van hun wanhoop. Zo brengt Christus door zijn kruis genezing aan aanmatigende lieden omdat hij het lijden op zich nam ondanks zijn onschuld, en hij geneest ook wanhopige mensen omdat hij leed omwille van zondaars. *Bernardus van Clairvaux, Parabel 6* (CF 55, p. 81-82)

6

Nu en dan kan het gebed ernstig belemmerd worden door een geest van kleinmoedigheid en door een onbeheerste vrees. Het gebeurt meestal als de mens zo denkt over zijn eigen onwaardigheid, dat hij zijn ogen niet meer naar Gods barmhartigheid toewendt. De ene afgrond aanroept immers de andere; de afgrond van licht aanroept die van duisternis, en die van barmhartigheid aanroept de afgrond van ellende. Want diep en ondoorgrondelijk is het hart van de mens, maar hoe groot ook mijn boosheid, veel groter, o Heer, is uw liefde. Als mijn ziel om mezelf ontsteld is, blijf ik toch de overvloed van uw barmhartigheid indachtig en in haar heradem ik; en als ik mijn eigen onmacht gedenk, wil Gij, o Heer, uw rechtvaardigheid niet gedenken. *Bernardus van Clairvaux, Veertigdagentijd, toespraak 4,3 (Om naar het Paasfeest op te gaan. Michel Coune osb, Zevenkerken, 1996, p. 27)*

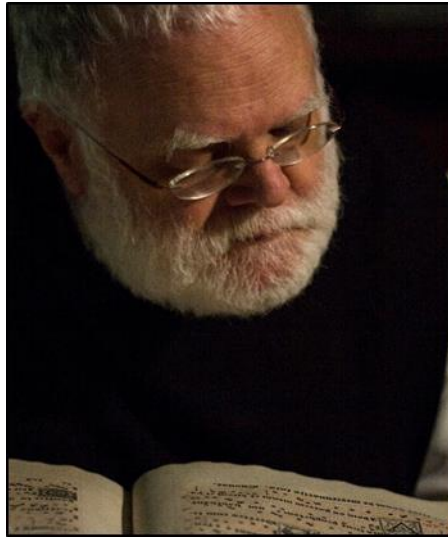
7

De vader was er meer op uit om de zoon te vergeven dan dat de zoon er op uit was om vergeven te worden. De barmhartige Vader leed meer in zijn mededogen voor zijn ellendige zoon dan de zoon leed in zijn eigen ellende. Onze gevoelens zouden verzacht moeten worden en gericht moeten worden naar de liefde van die verheven goedheid, door te leren van deze menselijke gelijkenis dat [God], de allerhoogste goedheid, ons meer liefheeft dan dat wij van onszelf houden. *Guerric van Igny, Toespraak in de Veertigdagentijd 2,1 (Sermo 21.1; CF 8, p. 141.)*

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

Br. Lawrence Morey (Gethsemani)

Geboren: 4 februari 1954

Intrede: 26 oktober 2004

E-mail: br.lawrence.morey@gmail.com

Monastieke literatuur houdt verlangens gewoonlijk op ruime afstand. Ze zijn de wortels van de passies die ons aan de wereld binden, aan juist die dingen die ons van God scheiden en onze vooruitgang belemmeren. Zoals de parabel echter aangeeft, heeft het verlangen twee gezichten.

In het eerste geval wordt de zoon aangespoord door een verlangen [*concupiscentia*] om zowel kwaad als goed te ervaren. Merk op dat *concupiscentia* naar binnen is gericht. Het komt voort uit de wil en heeft een aantal zeer specifieke doelen waar het zich op richt. Hier ervaart de zoon het kwaad door een verscheidenheid aan specifieke handelingen waarin verwaandheid, nieuwsgierigheid, seksuele overdaad enzovoort meespelen. In diens oppervlakkige opvatting van wat voordelig is voor hemzelf biedt deze verschijningsvorm van het verlangen de zoon wel bevrediging, maar uiteindelijk leidt het tot een ramp.

In het tweede geval brengt Hoop een geschenk van de vader, “een paard met de naam Verlangen [*desiderium*].” Een paard is spreekwoordelijk een sterk dier. Het kan het gewicht van een persoon gemakkelijk dragen. Hoop zet de zoon op het paard, maar daarna doet het paard al het werk. De deugden die onderweg worden verworven, Vrees, Voorzichtigheid, Onderscheiding en Gematigdheid, helpen om het te leiden, maar het paard, Verlangen, levert de drijvende kracht. Het allerbelangrijkste is dat de zoon niet de bron van dit Verlangen is en hij is ook niet degene die het begeleidt; Verlangen en de bijbehorende deugden zijn geschenken van de koning. In tegenstelling tot *concupiscentia*, komt dit verlangen niet voort uit zijn eigen wil.

Tijdens mijn monastieke reis heb ik ontdekt dat God zijn wil in mijn hart heeft geplant precies in de vorm van mijn diepste verlangens. Als ik deze verlangens volg, zal ik de wil van God volgen. Echter, net als de zoon van de koning, moet ik oppervlakkige verlangens, *concupiscentiae*, zorgvuldig onderscheiden van mijn diepste verlangens, *desideria*. Dit is hard werken. Maar het is alleen Verlangen die de kracht en de zekerheid van tred heeft om me over

de rotsen en de ruige plaatsen heen te dragen die ik onderweg tegenkom. Het is Gods geschenk voor mij.

2

Pater Loris Maria Tomassini (Frattocchie)

Geboren: 22 november 1961

Intrede: 31 mei 1990

E-mail: noviziato@trappisti.org

Het monastieke leven is een ontdekken en leren kennen van een weg van vrijheid, een weg die nooit stopt. Een fascinerend avontuur van de Heilige Geest.

Ik ben ingetreden in het klooster om niets dan God alleen te zoeken en ik ontdekte iets wat verder ging; het is God die mij zoekt in de kwetsbaarheid van mijn zwakheid en mijn beperkingen. Hij neemt mij zoals ik ben om me te maken zoals het Hem behaagt, op deze dag die mij is gegeven, hier en niet elders: hier is “het heilige land” waar Hij mij onophoudelijk bezoekt.

Het is een pad dat ontspringt door verliefd te worden: *Ik werd verleid en ik liet mezelf verleiden* (Jer 20, 7). Dat was niet altijd gemakkelijk. Mijn gemeenschap maakte moeilijke momenten mee waar ik heb geleden en waar ik gedesorïenteerd raakte. Onderweg waren er lichtpuntjes, genademomenten en vertroosting samen met worstelingen, moeilijkheden en momenten van verlatenheid. Maar dat is de manier waarop we vooruitgaan en groeien.

De verleider schurkt zich naast ons om ons te ontmoedigen en om ons onze armoede te verwijten. Het is dan zaak om niet ontmoedigd te raken, maar om voort te gaan en te vechten, want het leven is een gevecht.

Het verlangen is altijd een drijvende kracht geweest die me vooruit heeft gebracht: het verlangen om Zijn Aangezicht te zien, die volheid van liefde die de heiligheid is. Je moet het nooit opgeven om grote dingen te verlangen, zelfs als ze moeilijk en veeleisend zijn. Iedereen zal ontvangen alnaargelang zijn dorst. Alleen heiligheid is het volle en dus gelukkige leven.

Wat me staande houdt, vooral op de moeilijkste momenten, is de herinnering aan mijn ontmoeting met God, de blik van Jezus, vol van liefde, die me de zachtheid van zijn erbarmen

en vergeving deed voelen. Deze oefening om God indachtig te zijn blijft van fundamenteel belang om het verlangen te doen herleven, altijd voort te gaan en niet door de *acedia* te worden ingepakt.

3

Zr. Maria Angélica Torres Soto (Quilvo)

Geboren: 2 juli 1951

Intrede: 1 januari 1986

E-mail: mtquilvo@gmail.com

Tijdens deze reis ontdekte ik dat ik, ondanks dat ik Hem soms zowat of helemaal vergat, nooit zijn spoor heb verloren. Ik kwam in aanraking met Goed en Kwaad, maar mijn zoektocht gold DE HEER.

Eén is de wereld, een voortdurende afwisseling, komend uit onze Vader en er terugkerend. Geloof dat me ondersteunt: ik zal terugkeren naar de Vader tot het einde van mijn dagen, wanneer het definitief zal zijn, het gaat hier niet om een allegorie. Barmhartige liefde, onverdiend.

Ik doorkruiste mijn leven. U gaf me ouders, zussen, vooral mijn moeder die me door haar leven leerde onderscheid te maken, te vergeven, een onvoorwaardelijke liefde, het Geloof.

Ik leerde de wereld kennen, andere werkelijkheden, de tegenstrijdigheid tussen zeggen en doen. Jeugd, gitaar spelen, verantwoorde studie, radicale breuk met de grauwe dictatuur van het land.

In al mijn vergeetachtigheid zag ik een “WARE” waarheid. Sommige successen leken belangrijk, maar in mij bleef een leeg glas dat gevuld wilde worden.

Zoals deze Zoon van de Koning heb ik de verlatenheid ervaren van het niet bezitten van U. Verwijdering, steeds wat meer vergeetachtig, twijfel over uw bestaan, meer waarde hechtend aan menselijke intelligentie.

De terugkeer: een schreeuw, zoekend naar U, ik liep over wegen die me dichterbij zouden kunnen brengen, gefascineerd door oosterse paden, jarenlang.

Ik ben ook in de verlatenheid weggezonden, bewust en pijnlijk, door met U te breken.

... Wie van ons zal gaan? Het Gebed zittend op het paard van het Geloof ..., de Liefde van de Koningin des hemels komt en daalt af, het Licht keert terug.

Zo kwam ik aan bij het Klooster, het glas dat al jaren leeg was werd gevuld, ik ontdekte dat ik de incarnatie van God miste: Jezus Christus. Een geïncarneerde God, hier volop nabij.

Nu, in dit monastieke leven, komen de wisselingen terug, maar op een andere manier, met het Geloof dat mij ondersteunt, dat ik altijd zal terugkeren naar de Vader.

4

Zr. Marie-Benoît Bernard (Rivet)

Geboren: 2 augustus 1969

Intrede: 7 oktober 1999

E-mail: s.marie-benoit@orange.fr

In onze abdijkerk, net boven onze koorplaatsen, bevindt zich een kapiteel uit de twaalfde eeuw waarop een voorstelling is te zien van monnik die aan de rechterkant wordt aangevallen door een dier dat probeert hem te bijten en aan de linkerkant door een man die probeert om hem in zijn oor te knijpen. De monnik duwt met zijn armen zijn twee aanvallers weg. Zijn ogen staan open, gericht naar de hemel: hij wordt letterlijk gekruisigd in zijn gevecht, en toch welt er iets van zachtheid op in zijn gezicht, een licht, een diepe vrede.

Voortdurend dit kapiteel boven onze hoofden te hebben tijdens de diensten, is niet zomaar iets ... Ik heb vaak gedacht aan degene die het heeft gebeeldhouwd: zouden we hier te doen hebben met een zelfportret, een persoonlijke ervaring? Van de tijd dat ik nog een novice was herinner ik me hoezeer ik onder de indruk was van deze voorstelling, omdat het met wonderlijk realisme de waarheid weergaf, en ten diepste was de aanwezigheid van deze sculptuur geruststellend, gewoon en zelfs bemoedigend, aangezien het gebedsleven en het leven in

gemeenschap, zoals men stapje voor stapje vooruitgaat in het kloosterleven en in het geloof (RB, Prol.49), precies dit is: een uitdaging, een avontuur, zich meester maken van ons vermogen om al het beste in ons te ontplooien, afweren van het kwade en ervoor kiezen om het goede lief te hebben.

Het spirituele gevecht is net zo meedogenloos als een vechtpartij tussen mensen, zei Christian de Chergé, de dichter Rimbaud parafraserend. Natuurlijk, mijn leven en mijn worstelingen lijken niet op een ridderroman, maar ik herken mijn eigen ervaring in wat beschreven wordt door Bernardus in zijn parabel, omdat de wapens van de spirituele strijd die we gebruiken dezelfde zijn, evenals de genade die ons verzekert van de overwinning dezelfde is: de barmhartigheid van God, waar de monnik op het kapiteel naar mijn mening naar opziet met zachtheid en innerlijke vreugde als een ongehoorde mogelijkheid, een gelukkige uitweg.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in je hebben opgeroepen en die je zou willen onthouden.
2. Als je graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als je dit essay wilt delen, kunt je het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. Je wordt vriendelijk verzocht een foto van jezelf mee te sturen met jouw volledige naam, de naam van jouw klooster, jouw Geboren, jouw Intrede en jouw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Casey, Michael: "Saint Bernardus van Clairvaux: The Story of the King's Son, CSQ 18.1 (1983), pp. 16-23.

Rochais, Henri [Ed.]: Saint Bernardus de Clairvaux: Les Combats de Dieu (Parijs: Editions Stock, 1981.)

UNIT DRIE

HET VERLANGEN BEVRIJD VAN DE VERLANGENS

HET VERLANGEN BEVRIJD VAN DE VERLANGENS

In deze unit staan we stil bij een van de meest fundamentele thema's van de monastieke spiritualiteit: het Verlangen naar God. Er zijn twee aspecten aan dit Verlangen die snel tevoorschijn zullen komen als we dit thema overwegen¹. Het eerste aspect betreft het feit dat het Verlangen naar God op mysterieuze wijze aanwezig is in iedere mens; het is geen vrucht van een keuze. Zoals het beroemde citaat van Augustinus' *Belijdenissen* ons in herinnering brengt, zijn wij geschapen met het oog op de vereniging met God en ons hart vindt geen rust totdat het rust vindt in God. Onze taak is het dit Verlangen dat vaak onder een menigte natuurlijke en verworven verlangens is verborgen, te « ont-dekken ». Het tweede aspect is de noodzaak van een rangorde van prioriteiten op te stellen willen we in dat Verlangen naar God beleven. We moeten voorrang geven aan het Verlangen naar God boven alle andere verlangens die onze aandacht trekken. De voorrang geven aan de liefde en aan het Verlangen (*ordinatio caritatis*) is de reden waarom we de geestelijke strijd aangaan. Verlangen naar God moet bevrijd worden van tegenwerkende verlangens.

De *Meditaties* van Willem van Saint-Thierry zijn geschreven als uitgebreide gebeden van godsvrucht, waarschijnlijk met de bedoeling de novicen te begeleiden. Vol vuur en lyriek bevatten deze ontboezemingen uit het hart talloze Bijbelcitaties, die onderling met elkaar verbonden worden. De hier geuite gevoelens lijken overdreven als men ze hardop leest, maar ze zijn meer bedoeld voor persoonlijk gebruik. Zo is de Zevende Meditatie een inleiding in het gebed. Het is geen traktaat. Het doel ervan is met woorden het Verlangen naar God proberen te formuleren dat ons naar het klooster heeft gebracht en ons monastieke leven ondersteunt. Het logisch gevolg van deze erkenning is het bewustzijn van onze nood aan het gevecht tegen de concurrerende verlangens, alsook een sterk gevoel van onwaardigheid vanwege ons tekortschieten. Een langzame, biddende lezing is noodzakelijk.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Sint Benedictus richt zich in zijn Regel tot degene die naar het leven verlangt en goede dagen wenst te zien. Hoe komt dit verlangen in mijn leven tot uiting? Heb ik weerstand ervaren tegen dit voor het leven fundamenteel Verlangen? Welke vorm(en) nam dat concreet aan?
2. Kan ik het geestelijk Verlangen onderscheiden van andere verlangens? Kan ik me perioden herinneren waarin deze kracht van het Verlangen vervloog, verstrooid raakte of vervormd ten voordele van andere activiteiten zoals de arbeid, studies, of relaties? Werd het soms gemaskeerd door gemopper, kritiek of afkeer? Heb ik in dergelijke situaties bepaalde verlangens als een last ervaren?
3. Bij welke gelegenheden heb ik een terugkeer van het geestelijk Verlangen ervaren?
4. Heb ik bij mijzelf of bij anderen die zinloosheid ervaren die de monastieke traditie *acedia* noemt? Heb ik tekenen van depressie gekend, van gebrek aan vurigheid of ontmoediging?

¹ Om het Verlangen naar God (enkelvoud) van de verlangens (meervoud) te onderscheiden schrijven we het met een hoofdletter.

Wat zijn de redenen van deze onvoldaanheid of zich ongelukkig weten? Hoe ging de gemeenschap daarmee om?

5. Heeft mijn gemeenschap, in verschillende periodes, mij meer bewust gemaakt van dit fundamenteel Verlangen? Is zij van tijd tot tijd een plaats geweest die dat Verlangen aanwakkert, steunt en bemoedigt? Op andere momenten, op welke manier heeft zij een negatieve uitwerking gehad op mijn Verlangen? Op welke wijze heeft mijn Verlangen een positieve uitwerking op mijn manier van doen in de gemeenschap?

6. Heeft mijn lectio divina mij geholpen om mijn Verlangen te doen ontwaken, te interpreteren of te helen?

7. Wat heb ik geleerd van die momenten dat mijn bedrieglijke verlangens werden gefrustreerd of tot een negatieve resultaat hebben geleid?

INLEIDING OP MEDIATIE ZEVEN

Dom Guillaume Jedrzejczak (Mont des Cats/Valserena)

Geboren: 15 Maart 1957

Intrede: 20 Augustus 1982

E-mail: frère.guillaumemdc@yahoo.fr

De bevrijding van het Verlangen.

“Heer, ik bemin U boven alles...in het algemeen...maar zo veel meer dan U hou ik nu op dit moment van een Engelse sigaret of liever nog een Gauloise”. Deze opmerking vol humor van Madeleine Delbrel laat prachtig de complexiteit zien van het verlangen van ons mensen. In feite weet ieder van ons zich van kindsbeen af geconfronteerd met dit ondoordringbaar

kreupelhout van tegenstrijdige verlangens. En precies in dit mysterie van verlangen is de monastieke traditie geïnteresseerd. De Regel van Sint Benedictus kan worden gelezen als een aanhoudend werk van onderscheiding van de verlangens om uiteindelijk uit te monden in de ontdekking van dat diepe Verlangen dat sluimert in het hart van ons hart.

Als we denken aan monastieke roeping, verwijzen we vaak naar RB 58, dat ons een geheel van onbetwistbare criteria lijkt te bieden : werkelijk God zoeken, ijver voor het Opus Dei, voor de beproeving van onze nederigheid en vlug om te gehoorzamen. Maar... al heel snel ontdekken we een heel andere werkelijkheid in onszelf, waar we ons soms zelfs voor schamen, die zich verzet tegen die o, zo mooie verlangens. Wij ervaren in ons eigen vlees, in ons eigen hart, dat de vier typen monniken in RB 1 slechts meervoudige facetten zijn waaronder zich de kracht van ons Verlangen verbergt. Wij zouden graag onder een Regel en een Abt willen leven, maar wij lopen tegen de verlangens van ons eigen hart aan. Het leidt geen twijfel dat we moeten teruggaan naar de Proloog van de Regel om het belang van het Verlangen in ons leven te begrijpen. Als hij de monastieke roeping probeert te definiëren, doet Benedictus dat in de vorm van een vraag, genomen uit een psalm: « Wie is de mens die naar het leven verlangt en gelukkige dagen wenst te zien ? »

Het is de roeping van iedere monnik, van iedere christen, in het diepst van zichzelf deze liefde voor het leven en de smaak van het geluk te ontdekken en te bevrijden, waarvan de werkelijke zin kan worden gevonden in de Schriften. Inderdaad, als de Bijbel vaak Gods uitnodiging in Deuteronomium herhaalt : kies het leven en niet de dood, betekent dit dat deze keuze misschien niet altijd even voor de hand liggend is. Freud heeft gelijk als hij spreekt van een doodsinstinct dat soms in onze persoonlijke of communautaire keuzes de kop opsteekt. Wat de smaak van geluk betreft, Jezus spreekt er telkens over in zijn Zaligsprekingen. Benedictus baseert zijn uitnodiging tot een innerlijke tocht op die oproep om levende mensen te worden en gelukkig te zijn. De monastieke stabiliteit maakt het ons vooral mogelijk, door ons te beletten ons te verliezen, om al onze aandacht te wijden aan deze tocht naar de diepste valleien van ons eigen hart.

Deze innerlijke tocht, deze zoektocht naar de kronkels waar onze kracht tot Verlangen, die zelfkennis, op een dwaalspoor raakt: we hebben hier uit onszelf geen toegang toe. De welwillende blik van een oudere en van onze broeders en zusters is nodig willen we veilig op de oevers van ons hart aanmeren. Beetje bij beetje openbaren zich in het scherpe licht van het Evangelie alle slechte motieven die als leidraad dienden voor onze schijnbaar vrije. Maar we zullen het verdragen omdat anderen ons dragen en vaak verdragen. Geestelijk vaderschap en broederlijke/ zusterlijke vriendschap zijn, als de glimlachende welwillendheid van de ouderen, essentieel om de angsten, de twijfels, de zwakheden die ons ondermijnen het hoofd te bieden, maar ook om met verwondering te ontdekken hoe God voor ons is uitgegaan, ons heeft gekozen, vaak ondanks onszelf. Zo kunnen wij herkennen, dat het Verlangen van een Ander ons is vooraf gegaan, ons voorkomen heeft en beschermd. « Hierin bestaat de liefde, Hij heeft ons het eerst bemind ! »

Dat is precies wat Benedictus wil zeggen als hij de formule van de monastieke professie in RB 58 aanhaalt. De monnik is degene die ermee instemt aangenomen te worden: « Neem mij aan volgens Uw woord en ik zal leven, en stel mij niet teleur in mijn verwachting! » Alleen zo krijgen de monastieke geloften hun ware betekenis. Het zijn de instrumenten om ons echte Verlangen te bevrijden van het lawaai van de verlangens, die het hart van ieder mens verduisteren. De gehoorzaamheid heeft niets van doen met onderwerping, maar zij is vooral ongehoorzaamheid aan de hartstochten en driften die in ons eigen hart heersen. Wij zullen

eindelijk terug kunnen keren tot Hem van wie de ongehoorzaamheid ons heeft verwijderd. De armoede heeft niets van doen met het verachten van dingen en de schittering van de wereld. Zij laat veeleer zien dat we ons ervan bewust worden dat wij veel groter zijn dan alle dingen, ambities, jaloezieën en rivaliteiten, omdat niets, absoluut niets, ooit voldoende is om ons Verlangen te stillen. De zuiverheid heeft niets van doen met de angst voor het vlees en de affectiviteit, maar zij is die vertroebelende, vernederende ervaring van de zwakheid van ons verdeeld zijn, en alleen de genade kan dat verzoenen. Heel de Regel, in al haar nederige raadgevingen, wordt zo de pedagoog, die ons leidt op de weg van de bevrijding van het Verlangen.

Op deze weg van bevrijding, zal het Woord van God langzaamaan onze metgezel worden, onze vriend en onze vertroosting. Mozes werd heen en weer geslingerd tussen het verlangen God te zien en de vrees te sterven. David heeft zich laten vangen door de hartstochten en heeft de verschrikkelijke consequenties van zijn verblinding ervaren. De grote wijsheid van Salomo was niet voldoende om hem te beschermen tegen de bekeringen van de afgoden. De overspelige vrouw, de hebzuchtige Zachëus en de onstuimige Petrus hebben de ervaring opgedaan van Jezus' blik die redt en die tot vrede brengt, een ervaring die ook de onze is. In deze wirwar van verlangens die de Schrift ons voor ogen houdt, kunnen wij een gemeenschap van blindheid ervaren die een gemeenschap in de genade van het heil kan worden. En wij kunnen met Paulus uitroepen : « Als ik zwak ben, ben ik sterk » ! De Schriften onderrichten ons dat de zelfkennis gelijk opgaat met de kennis van God. Door zich aan ons te openbaren, openbaart God ons evenzeer aan onszelf. Want het mysterie van het verlangen dat dieper en dieper in ons groeit, is slechts de verre afschaduwing van het verlangen dat God naar ieder van ons voelt, een verlangen dat zijn uitdrukking vindt in het gelaat van Jezus.

WILLEM VAN SAINT-THIERRY
Meditatie Zeven
Verlangen om God te zien van aangezicht tot aangezicht

Voor deze tekst, cf.: *Godsliefde : Meditaties, Gulden Brief, Leven van Bernardus* Onder redactie van Krijn Pantsters en Gueric Aerden Damon Budel 2016

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

De eerste manier is een begeerte die werkzaam uit de Minne voortkomt, en lang in het hart moet heersen eer zij al de tegenstand kan verwinnen. Zij moet met kracht en bekwaamheid werkzaam zijn, en ferm toenemen in dit bestaan. Deze manier is een begeerte die voorzeker uit Minne voortkomt. Namelijk dat de goede ziel die onze heer getrouw wil dienen, ferm wil volgen en waarachtig wil beminnen, in de begeerte erop gericht is in de zuiverheid, de adel en de vrijheid te zijn, en deze te verkrijgen. Daarin is zij door haar schepper gemaakt naar zijn beeld en zijn gelijkenis. Dit moet zeer bemind en behoed worden. (*Beatrijs van Nazareth, De Zeven Manieren van Minne. Ingeleid en vertaald door Jos Huls, Ten Have/ Carmelitana 2002; p.43*).

2

Er bestaat nog een ander aanschouwen van God, des te meer verschillend van de vorige, naar mate het meer innerlijk is. Het wordt gegeven als het God behaagt uit eigen beweging de ziel die Hem zoekt te bezoeken. Maar alleen als die zich met heel haar verlangen en heel haar liefde aan dat zoeken wijdt. En dit is het teken van deze komst van God, zoals wij het vernemen van degene die er ervaring van heeft: « Vuur gaat voor zijn naderen uit en verschroeit wie Hem willen weerstreven”. Het is juist dat de vurigheid van het heilig Verlangen voor Gods aangezicht uitgaat in iedere ziel die Hij Zelf wil bezoeken. Het verzengt alle roest veroorzaakt door de ondeugden en bereidt zo een plaats voor de Heer. De ziel weet dat de Heer haar heel nabij is als zij het branden van het vuur voelt. (*Bernard of Clairvaux, Super Cantica 31:4; eigen vertaling*)

3

Het uitvoeren van ons heilig Verlangen en van de heilige vastberadenheid veronderstelt dat het lichaam en de ziel actief deelnemen aan de strijd van het begeren van de geest tegen het begeren van het vlees, door in te stemmen met de gerechtigheid van de eerste en door de weigering in te stemmen met de ongerechtigheid van de laatste. Het Verlangen en de vastberadenheid tot gerechtigheid, samen met hun onvermoeibare uitvoeringswerkzaamheid, brengen de heilige haat tegen het begeren van het vlees tot vervulling. Deze laatste brengt ongerechtigheid door zijn verlangen en vastberadenheid om het kwade te doen, en het volbrengt het door het verlangen en de vastberadenheid het goede te doen, uit te sluiten. (*Boudewijn van Ford, Sermoen 18, 72, eigen vertaling*)

4

De wereldse verlangens zijn drievoudig : ijdelheid, genotzucht en eerezucht. De wereldse verlangens zijn dus het verlangen naar opzichtige dingen, zinnelijk plezier en eerbetoon. Dit zijn de drie zaken die wereldse mensen verlangen. Zij verlangen opzichtigheid in de elegantie van hun mooie kleren, de snelheid van hun paarden, de snelle vlucht van hun roofvogels, de scherpe zintuigen van hun honden of het spektakel van hun spelen. Al deze zaken zijn ijdel en missen duurzaamheid en waarheid. Zij verlangen ook zinnelijk plezier zoals verfijnde spijsen en gevarieerde dranken, de voldoening van hun ongeregelde lusten en andere dergelijke dingen. Zij verlangen ook het eerbetoon van deze wereld, zoals koninklijke waardigheid, een ambt als graaf, bisschoppelijke status en meer van zulke waardigheden. (*Aelredus van Rielvaux, Liturgische Preken 31, 20 : eigen vertaling;*)

5

Onze verlangens zijn vooral op drie dingen gericht: wat past, wat opbrengt en wat vergenoegt (quod decet, quod expedit, quod delectat). Dit is wat wij allen begeren, maar de een begeert meer dit, een ander meer dat. De een is zo gehecht aan het genot dat hij niet genoeg denkt aan het eervolle of aan het voordeel. Een ander is meer uit op het voordeel en verwaarloost het eervolle en het genot. Een derde, even onverschillig voor genot als voor voordeel, jaagt alleen of bij voorkeur het eervolle na. Hun verlangen is zeker niet af te keuren, als zij het allemaal zoeken waar het waarlijk te vinden is. Waar dat waarlijk te vinden is, daar vormen zij het éne en hoogste goed: de hoogste eer, het hoogste voordeel en het hoogste genot. Dit is – voor zover we het in dit leven kunnen vatten – onze verwachting en de beloofde aanschouwing van de heerlijkheid in ons. God zal dan alles in allen zijn: alle genot, alle voordeel alle eer. (*Bernardus van Clairvaux : Voor de Vigilie van Kerstmis, V, 7, vertaling Koningshoeven, 1955*)

6

Waarom gaat U weg, goede Jezus ? Waarom verdwijnt je ? Waarom stel je je welbeminde teleur in haar verlangen ? Jij hebt dat verlangen gewekt, goede Jezus, en dan heb je haar beroofd van deze verrukking. Of is het dat je hierdoor haar reikhalzen uitrekt naar een grotere begeerte en een vuriger verlangen door haar die overvloed van jouw aanwezigheid te ontnemen ? Ja, zo is het. Deze listen van de liefde ontsteken des te meer de liefde zelf, en door haar te ontnemen brengen zij de liefde tot haar hoogtepunt. *(Gilbert van Hoyland, Preken op het Hooglied 44,3, eigen vertaling)*

7

De redelijke geest werd zo geschapen dat hij zich in God mag verheugen en genieten van God en van alle andere dingen in Hem alleen. De redelijke geest werd geschapen om God zelf te zoeken in zichzelf en in alle dingen; hij is begeerlijke geschapen om God alleen te beminnen en te verlangen; hij is toornlijk geschapen om alles wat zich verzet tegen deze aanschouwing en deze verrukking terug te duwen, volgens het woord: “*opdat hij door de reden, het kwade weet te verwerpen, en door het toornlijke en het begeerlijke het goede te kiezen*”(cf Jes. 7,15). *(Isaac van Stella, Sermoen 25, 5, eigen vertaling)*

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

Zr. Magdalena Aust (Mariafrieden)

Geboren: 1946

Intrede: 1971

E-mail: sr.magdalena@mariafrieden-ocso.deu

Nieuwkomers in onze kloosters zijn vaak verrast of zelfs ontsteld als zij oudere leden ontmoeten die hun verlangen naar de dood uiten, verlangen “om naar de hemel te gaan”. In de lange jaren van God zoeken hebben zij geleerd dat “niemand God kan zien en in leven blijven”, zoals de Heer sprak tot Mozes. De dood is de noodzakelijke deur, de doorgang, de overgang naar het ware leven. En vaak kunnen we iets van deze ultieme genade zien stralen van het gelaat van onze geliefde overledenen: rustige vrede en schoonheid, iets van transfiguratie.

God ziet ons graag mooi, want Hijzelf is schoonheid, en in deze ultieme ontmoeting van “aangezicht tot aangezicht” herstelt Hij het beeld van Hemzelf dat Hij eens geschapen heeft. De dorst naar God wordt beschreven als het verlangen naar deze ontmoeting van “aangezicht tot aangezicht”. Dit verlangen is zo sterk dat het versmaadt al wat dit leven biedt en zelfs het leven zelf, uit liefde voor Zijn gelaat.

Abt Willem reikhalst dus naar de nederigheid, naar de waarheid omtrent zichzelf: “Maar leer mij, o eeuwige wijsheid, dankzij het licht zelf van Uw gelaat, wat dit ‘van aangezicht tot aangezicht’ mag betekenen....”(vertaling Bonheiden, Zr. Hedwig Vrensen: Het aangezicht in mij dat naar U zoekt en het aangezicht van U dat mij zoekt), en in het licht van Uw waarheid, van dat gelaat zal ik wandelen volgens de oordelen van Uw gerechtigheid. Maar het kennen van de goddelijke majesteit wordt in dit leven het beste gekend door niet-weten.

De miniatuur laat een monnik in gebed zien, en de twee aangezichten zijn gelijk geworden. Hij is geleidelijk aan geworden wat hij zag, wat hij schouwde.

Zr. María Presentación Lite Magaña (Tulebras)

Geboren: 29 October 1949

Intrede: 24 September 1974

E-mail: presenlite@gmail.com

Willem van Saint-Thierry is veranderd in een rusteloze, actieve drang, wat Benedictus als eerste zoekt bij degene die monnik wenst te worden: "**Of hij werkelijk God zoekt**" (RB 58:7).

De idee van een verlicht hart is een van de wegen waarop Willem zijn innerlijk ervaring van de schouwing van Gods aangezicht beschrijft en doorgeeft. God heeft heel de openbaring lang uitvoerig zijn verlangen te kennen gegeven ons te willen openen, ons te willen verlichten en met iedereen *het beeld en de gelijkenis* te communiceren van wie Hij is – van zijn eigen goddelijk leven.

Geconfronteerd met dat licht, is Willem onbezonnen in zijn poging om *een-op-een* het gelaat van God – van de Liefde zelf - te schouwen. Ten overstaan van dat gelaat is het menselijk gelaat eerder een smet, een duisternis, een zonde die beter weg zou kunnen rennen, zich verbergen en verdwijnen – zoals onze eerste ouders gedaan hebben.

Willem helpt ons onze voeten op de grond te zetten. Bewust van zijn eigen onwaardigheid en de groeiende schittering van Gods gelaat, verklaart hij, “als Gij mij dezelfde vraag stelt als die U aan Petrus stelde: ‘*Bemint gij Mij*’, - Heer, ‘*Gij weet dat ik U wil beminnen*’ en dat mijn hart helemaal niets verlangt dan U te beminnen.” Maar... hier merkt Willem ook, diep in zijn wezen, worteltjes van ambities die laten zien dat zijn nederigheid al met al niet erg oprecht is.

In deze schimmige diepten realiseert Willem zich dat hij niet geheel nederig is in het stralende licht van Gods aangezicht. En hij leert ons hoe nodig wij de diepste zelfkennis moeten bereiken voordat we kunnen trachten geheel transparant te worden in Gods licht. “Ken jezelf”- als je de wortel wilt ontdekken van de duistere schittering die je intuïtief aanvoelt in je hart.

Willem vraagt met nadruk, “O, *gelaat* – o zo wenselijk om te zien. Leer mij wat dit ‘van aangezicht tot aangezicht’ mag betekenen”. In dit huidige leven, lijkt het, is deze ontmoeting niet mogelijk; maar *‘Niet door hun arm door maar uw rechterhand, uw arm en uw lichtend*

aanschijn'. (Ps.44:4). Dat is het wat Willem de moed geeft de Heer te vragen om die goddelijke blik en zo zijn geweten te verlichten, om daarin te ontdekken " dat dit gelaat van U en uw aangezicht niets anders betekenen dan de kennis van uw Waarheid."

In deze mystieke opgang treedt Willem de wolk binnen, het lichtende gelaat van niet-weten. " Het zien en het kennen van uw goddelijke majesteit kent men in dit leven het best door niet-kennen. Als iemand weet hoezeer hij niet-weet, dan bereikt hij in dit leven, wat hem betreft, de hoogst mogelijke kennis". Willems traktaat over het *Raadsel van het Geloof* cirkelt rond deze lijn.

Op onze tocht onder Willems leiding, kunnen wij met hem en zoals hij bidden, " *Zo zoekt mijn gelaat U – o zo wenselijk om te zien – ! Uw gelaat blijf ik zoeken en ik smEEK U het niet van mij af te wenden*".

3

Dom Samuel Lauras (Nový Dvůr)

Geboren:1954

Intrede: (Sept-Fons) 1983, (Nový Dvůr) 2002

E-mail: experientia@novydvur.cz

Als jonge monnik worstelde ik met de afstand in cultuur die ons van onze Cisterciënzer Vaders scheidde. Dankzij de commentaren van Middeleeuwse theologen, begreep ik dat zij mij veel te zeggen hadden als ik een band kon leggen tussen de tekst – de vrucht van de ervaring van de schrijver – en de ervaring van mijn monastieke leven waar ze het meest concreet en echt is.

Kijken we naar twee thema's: het zoeken van het gelaat van Christus en de nederigheid. Zoeken Christus te kennen, geloven dat het mogelijk is in zijn tegenwoordigheid te leven, Hem beminnen ondanks de obstakels die er in ons zijn en wat de nederigheid leert kennen en aanvaarden over de duisternis van het geloof die voor ons oprijst heenWat heeft ons anders naar het klooster getrokken en onze dagelijkse keuzen, onze trouw en onze volharding gemotiveerd? Men kan verwijzingen vinden in de tekst van RB 7.

Licht en duisternis. Twee personen die tegenover elkaar staan kunnen niet in dezelfde richting lopen. Achter Christus aangaan vereist een instemmen met het feit dat men Hem alleen maar op de rug kan zien (cf. VII 9). Een sterke oproep tot het geloof dat ons op de tocht ondersteunt. Deze duisternis echter, te wijten aan “onze blindheid”, is niet verstoken van het licht, dat we ontvangen van wie ons voorgingen (cf. VII 10), namelijk de heiligen, en ook onze ouderen. Het is een belangrijke les en grote kunst: elkaar wederzijds steunen zonder te verlangen elkaar in het gelaat te zien om zich aan elkaar te binden, maar veeleer om samen verder te lopen en zich aan Christus te hechten in een authentieke onthechting.

4

Dom Thomas Xavier Davis (Vina)

Geboren: 27 October 1933

Intrede: 28 January 1951 (Gethsemani); 16 September 1955 (Vina)

E-mail: thomasxdavis@gmail.com txdavis@newclairvaux.org

“Ik erken dat dit gelaat van U en uw aangezicht niets anders betekenen dan de kennis van uw Waarheid. Als uw zalig volk daarop een blik richt van goede wil, jubelt het van *vreugde in de Heilige Geest...*” (Med 7.8) ‘Blik van goede wil’ trok mijn aandacht. Als ik mijn best doe een door en door goede wilt te cultiveren, essentieel voor de goede ijver (RB 72), dan vallen situaties, die zich in het dagelijkse leven voordoen, op hun eigenlijke plaats. De goede wil helpt mij óf ongepaste verlangens uit te bannen, óf andere verlangens te richten naar innerlijke vrede en een goed leven in de gemeenschap.

De goede wil helpt me authentiek te leven in waarheid en oprechtheid. Ik denk dat de goede ijver (RB 72) uit deze ervaring boven komt drijven. Dit “gelaat” wil ik God aanbieden. In Meditatie 3 maakt Willem het onderscheid tussen Gods aangezicht, “goed: wat God is”, en Gods gelaatstrekken, “goedheid: wat ons naar God trekt”. Met de goede ijver naar een goede wil streven is heel veeleisend, bijzonder als het tegen onze diepingeworteld zelf met zijn eigenwil ingaat. Op dit punt komt via de goede wil de evangelische uitdaging mijn leven binnen: nederigheid of sterven aan zichzelf door je kruis op te nemen. Goddelijke Goedheid staat altijd voor mij. Streven naar een persoonlijke, authentieke, ijverige goede wil, brengt mij

in contact met Gods goedheid, en is de lijm die mijn gelaat bij het mysterie van Gods gelaat houdt.

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in je hebben opgeroepen en die je zou willen onthouden.
2. Als je graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als je dit essay wilt delen, kunt je het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. Je wordt vriendelijk verzocht een foto van jezelf mee te sturen met jouw volledige naam, de naam van jouw klooster, jouw Geboren, jouw Intrede en jouw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Casey, Michael: "Desire and Desires in Western Tradition," *Tjurunga* 71 (2006), pp. 62-92. "El deseo y los deseos en la tradición occidental," *Cistercium* 60, no. 250 (2008), pp. 103-138.

Morson, John: "Seeking God by Desire," *CSQ* 2.2 (1967), pp. 175-186.

Olivera, Bernardo: "Notes on the Anthropology of Desire at the Service of Monastic Formation," Conference to the OCSO General Chapters, 2005F.

Wharff, Jonah: "Bernard of Clairvaux and René Girard On Desire and Envy," *CSQ* 42.2 (2007), pp. 183-207.

UNIT VIER

Imago Dei

IMAGO DEI

In deze unit zullen we spreken over de cisterciënzer antropologie, de fundamentele opvatting van de menselijke werkelijkheid die de basis vormt van onze spiritualiteit. Er zijn veel verschillende elementen in dit onderricht die licht kunnen werpen op onze eigen ervaring.

- ❖ Het theologische denken over de *imago Dei* tekst in Genesis.
- ❖ Het thema van integrale zelfkennis.
- ❖ De waardigheid van iedere menselijke persoon.
- ❖ Het idee dat we geroepen zijn om dit beeld te verwezenlijken.
- ❖ De erkenning van innerlijke weerstand tegen de werking van de genade.
- ❖ Sommige auteurs volgden Evagrius en Cassianus en zien dit tegenwerkende principe als voortkomend uit de aanwezigheid van demonen of gedachten in het innerlijk die ons tot het kwade aanzetten.
- ❖ De ervaring van bekoring.
- ❖ Het onderricht van Thomas Merton over het diepe zelf als onderscheiden van het uiterlijke zelf.

Isaac is één van de meest academische van de cisterciënzer Vaders en sommige van zijn preken zijn nogal diepzinnig. In de preek die in deze unit gepresenteerd wordt spreekt hij eenvoudig over het evangelie van de zondag, en gebruikt dit als basis voor zijn meditatie over de ervaring van bekoring, een passend onderwerp voor de Vastentijd. Door te spelen met de dubbele betekenis van het Latijnse woord *confessio* maakt Isaac duidelijk dat er zonder de realistische erkenning en belijdenis van schuld geen belijdenis van lof kan zijn.

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Wie ben ik? Ik ben niet mijn gedachten. Ik ben niet mijn gevoelens. Ik ben niet mijn problemen. Uit welke bronnen haal ik de elementen van mijn identiteit: familie, opleiding, vrienden, ervaringen, roeping, positie in de gemeenschap, ...? Welke films, romans, muziek, poëzie, sociale media, ervaringen van schoonheid, verlieservaringen, traumatische momenten, ... hebben bijgedragen aan mijn innerlijke landschap?

2. Hoe wordt de wijze waarop ik mijzelf ervaar verhelderd door de traditionele leer over de mens als geschapen (niet door zichzelf gemaakt) naar Gods beeld (*ad imaginem Dei*) en dus met een oriëntatie op God?

3. In welke mate is mijn identiteit een sociale constructie (door aanpassing aan de veronderstelde verwachtingen van anderen: ouders, leraren, oversten, vrienden)? In welke mate heb ik in mijn leven een bevrijding ervaren van de tirannie van geïnternaliseerde verwachtingen?

4. Ben ik me bewust dat anderen gebeurtenissen op een andere manier waarnemen en inschatten en anders reageren dan ik? Vind ik vreugde in de unieke identiteit van anderen? Of maakt dit me onzeker? In welke mate zie ik verschillen (in persoonlijkheid, ideeën, capaciteiten, enz.) als een bedreiging voor mijn identiteit en welzijn? Of voel ik complementariteit aan als een verrijking? Voeg ik me graag in gezamenlijke wijzen van denken en doen? Voel ik een sterke behoefte om mezelf te poneren en mijn “identiteit” uit te drukken door handelingen die me van anderen onderscheiden?

5. Thomas Merton legde een grote nadruk op het onderscheid tussen een vals of oppervlakkig “zelf”, en het ware of diepe “zelf”. Merk ik deze dualiteit op in mijn eigen ervaring? Heeft het monastieke leven me geholpen om me bewust te worden van dit mogelijke conflict? Kan ik aanvaarden dat een ander soms mijn ware zelf beter ziet dan ikzelf?

6. Hoe is het mogelijk om een diep besef te hebben van de eigen persoonlijkheid zonder toe te geven aan individualisme (*singularitas*)? Hoe herken en overwin ik mijn persoonlijke demonen en hoe leer ik te leven in harmonie met anderen?

7. Hoe helpt het leven in het klooster mij om stapje voor stapje door de genade de mooie persoon te worden waartoe God mij geschapen heeft? Heb ik vrede met de traagheid van het proces?

INLEIDING BIJ ISAAC VAN STELLA: SERMO 38

Dom Elias Dietz (Gethsemani)

Geboren: 6 december 1959

Intrede: 6 juni 1988

Email: elias40051@gmail.com

Ik ben vaak bang. De angst is niet alleen een slechte herinnering; het is een oude heks met wie ik, ondanks mezelf, een erfpachtcontract gesloten heb. Ik laat haar de bezemkast en ik probeer haar enkele grenzen te stellen. Ze is mijn kleine huis-Leviathan, alleen genuilkorfd, maar nog steeds praatziek.²

In dit getuigenis van een 21^e-eeuwse vrouw, herstellend van een persoonlijke crisis, horen we een verre echo van Isaac van Stella uit de twaalfde eeuw waar hij zijn medebroeders onderricht over het innerlijk leven:

... ik denk, dat ik van mijn [demon] zeer goed weet heb en hem ken. Niets is mij bekender omdat niets mij schadelijker is. Niets is mij meer vertrouwd (*familiarius*), omdat niets vaker voorkomt. Welke bekoring mij vaker en heviger kwelt, dat weet ik maar al te goed. ... [Mijn demon] is tegen mij zeer welsprekend en weeft eindeloze leugenachtige fabels. (§7-8)

Of je deze indringer nu een huis-Leviathan noemt of een familiale demon, het lijkt een algemeen menselijke ervaring te zijn dat de innerlijke wereld soms zo chaotisch en lawaaiërig is, dat het alleen verklaard kan worden door de aanwezigheid van iets of iemand die binnenin herrie schopt. En als de herrie luid genoeg is, worden je oren geblokkeerd en je tong gebonden.

Isaac haalt dit beeld van een familiale demon uit een passage in het evangelie van Lukas, waar Jezus een man geneest die bezeten was door een demon *die stom was* (Lk 11,14). Volgens Isaacs interpretatie is de reden voor het stom-zijn van de man dat de demon zozeer

² Marion Muller-Colard, *L'autre Dieu. La plainte, la menace et la grâce* [Paris: Albin Michel, 2017], 125.

beslag legt op zijn innerlijke wereld dat hij niet langer in contact kan zijn met zichzelf of met wie dan ook rondom hem. Isaac gaat verder met de bekentenis dat hij deze zelfde dynamiek ook in zichzelf ervaart: [deze demon] “ontsteelt ... mij vaak mijn oren en houdt ze bezet voor zichzelf, zodat ik niet meer vrij ben om te lezen of te luisteren naar wat iemand voorleest. Zo, door tegen mij te spreken, zorgt hij dat ik volledig stom word en maakt mij dom en doof.” (§8)

Zoals Isaac zo openhartig erkent in deze preek, is er geen ontsnappen mogelijk aan de gedachten, woorden en beelden die constant komen en gaan in het menselijk bewustzijn. Je zou hun invloed kunnen beperken door ze op te sluiten in de bezemkast of, zoals Isaac voorstelt, je zou ze kunnen bevechten met verzen uit de vloekpsalmen. Maar, geeft hij toe, deze strategie in het koor (*in concione psallo*) wordt dan tegengewerkt door de demon die zelf allerlei flatterende gedachten gaat zingen (*multa concionatur*), “over mijn kennis, over mijn vroomheid, over mijn gewoonten, mijn afkomst, mijn charme, mijn welsprekendheid, mijn verfijnde beschaving”. (§8)

Mensen van de 21^e eeuw zijn geneigd om zelfkennis te zien als een middel tot zelfverbetering of zelfbeheersing. Isaacs kijk op zelfkennis in deze preek is anders. Voor hem is zelfkennis onafscheidelijk van een bewustzijn van zonde en falen. De meest waarachtige uitdrukking van zelfkennis is een nederige schuldbelijdenis. In deze opvatting zijn berouw en spijt over de zonden belangrijker dan psychologisch inzicht. In het hart van Isaacs boodschap vinden we de patristische notie dat schuldbelijdenis al lof van God is, “want belijdenis maakt mooi, en schoonheid looft.” (§10) En als de tong eenmaal vrij genoeg is om schuld te belijden, dan kan ze zich bezighouden met goede en levengevende vormen van spraak, vrij van de heerschappij van de demon die de tong wil binden “met boeien van begeerte en angst en schaamte” (§19).

Wat de context betreft is het goed om in gedachten te houden dat sermo 38 niet op zichzelf staat, maar een tweeluik vormt met sermo 39. Ze zijn beide een commentaar op de evangelieperikoop voor de derde zondag van de Vasten, die soms “Jezus en Beëlzebul” genoemd wordt. In zekere zin zijn ze elkaars spiegelbeeld: de een heeft te maken met in jezelf kijken, de ander met buiten jezelf kijken. In sermo 38 richt Isaac zich op de stomme uit wie Jezus een demon uitdrijft. In sermo 39 richt hij zich op de farizeeën, die weigeren deze daad aan Jezus toe te schrijven, en die zodoende zondigen tegen de Heilige Geest door te zeggen dat Jezus door Beëlzebul de demon uitgedreven heeft. Isaac ziet de demon die de tong boeit als een beeld van onboetvaardigheid of van weigering om het kwaad in zichzelf toe te geven (sermo 38); in de farizeeën ziet hij een beeld van jaloezie of van weigering om verder dan zichzelf te kijken en het goede in de anderen te erkennen (sermo 39).

In een nog ruimere context is het nuttig om in gedachten te houden dat sermo 38 opgebouwd is rond een schema van bekering en voortgang in drie fasen, dat vaak voorkomt in Isaacs geschriften. We komen het hier eerst in 38.11 tegen: “Want de discipline is zo dat het berouw van het hart vooraf moet gaan, gevolgd door de belijdenis van de mond en dan moet de verbetering van het handelen komen.” Het komt opnieuw voor, een beetje gewijzigd, in 38.15: “Het begin van de rechtvaardigheid van een zondaar is juist de belijdenis van zijn zonden, zoals geschreven staat: *De rechtvaardige is allereerst degene die zichzelf beschuldigt* (Spr 18,17), ten tweede brengt hij lof aan God; en ten derde wordt hij de leermeester van zijn naaste.” In de grond zijn dit de drie klassieke stadia van de geestelijke voortgang. Voor Isaac is ieder van deze stadia een stap naar integratie in het Lichaam van de Kerk, de gehele Christus.

In het licht van Isaacs onderricht lijken de gewone ideeën over zelfkennis of over het ware zelf en het valse zelf een beetje individualistisch. In zijn opvatting kan het vinden van jezelf niet losgemaakt worden van het vinden van je plaats in het Mystieke Lichaam. Als je je eigen waarheid ziet en erkent, wordt je hart bewogen tot berouw. Deze heilzame droefheid bevrijdt je en herstelt de relatie met je broeders en zusters. En als je deze nieuw-gevonden vrijheid goed gebruikt, word je op jouw beurt een hersteller van de gemeenschap.

ISAAC VAN STELLA

SERMO 38: Voor de derde zondag van de Vasten

1.

Jezus was een demon aan het uitdrijven en deze was stom (Lk 11,14). Voor de Heer Jezus was het gemakkelijk, beminde broeders, om een demon uit deze man te drijven. Zonder zijn toestemming en verlot had de demon niet eens in de man kunnen komen. Want in heel de veelvoudige schepping is er niets wat de Vader niet door Hem geschapen heeft en niet door Hem bestuurt. Hij heeft de demon dus toegestaan binnen te gaan wanneer, waarom en hoe Hij wilde, en Hij dreef hem uit wanneer en hoe Hij wilde.

2.

Diegene dus die daar door zijn lichamelijke aanwezigheid de *demon aan het uitdrijven was*, is dezelfde die ervoor en erna en vandaag, waar het ook gebeurt, demonen uitdrijft door zijn goddelijke kracht. Hij gebruikt daarvoor wie hij wil, engelen of mensen, of ze nu goed zijn of slecht, en Hij gaat te werk zoals Hij wil: door gebed, door bezwering of tovenarij, met kruiden of met stenen, of met andere dingen en op andere wijzen. Van Hem is natuurlijk *alle macht in hemel en op aarde*, die Hij naar zijn godheid altijd al had van de Vader, en naar zijn mensheid eens ontvangen heeft. *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde*, zegt Hij (Mt 28,18). Omdat we dit altijd en overal in waarheid zouden geloven, heeft Hij het eenmaal op een bepaalde plaats duidelijk gezegd.

3.

Aan zijn leerlingen heeft Hij *macht gegeven over alle demonen* (Lk 9,1). Toch bracht eens iemand zijn zoon die bezeten was naar hen, toen Jezus afwezig was, zonder dat ze hem konden genezen. Hoe zouden ze dan macht hebben over alle demonen als ze geen macht hadden over deze? Of, als ze toch de macht hadden, waarom dreven ze hem dan niet uit?

4.

Jezus' lichamelijke afwezigheid en de onmacht van de leerlingen beelden hier natuurlijk uit wat we daarnet gezegd hebben: zonder de aanwezigheid van zijn goddelijke macht en de genade van de medewerking kan geen enkele demon ooit uitgedreven worden. Daarom is dit ook zijn antwoord aan degenen die vragen waarom ze hem niet konden uitdrijven: *Vanwege jullie ongeloof* (Mt 17,20). Of ze wisten dit nog niet, of ze geloofden het niet zoals het behoorde. Daarom ook roept Hij op een andere plaats enkelen die zichzelf iets aanmatigen (*arrogantes*) op om terug te keren tot zichzelf, als Hij zegt: *Roemt niet hierin dat de geesten aan u onderworpen zijn*, enz. *Ik zag de satan als een bliksemstraal uit de hemel vallen* vanwege zijn arrogantie. (Lk 10,18-20)

5.

Dit hebben we vooropgesteld, broeders, opdat niemand zich iets durft aanmatigen (*arrogare*) en zich dwaas beroemt op wat hij ontvangen heeft. (Cf I Kor 4, 7) Want het is *God die alles in allen tot stand brengt* (I Kor 12,6). Hij drijft barmhartig het kwade uit en brengt het goede binnen, en soms neemt Hij met recht het goede weg en brengt het kwade binnen.

6.

Dus *Jezus was*, en is tot op vandaag, *een demon aan het uitdrijven*. Laat ieder voor zich, geliefden, de goede Jezus vragen met volharding, dat Hij ieders eigen demon volledig uitdrijft of tenminste voorlopig terugdringt. Alle demonen zijn ons vijandig gezind en verheugen zich als wij schade lijden, of ze dit nu zelf bewerkt hebben of de handeling te weten zijn gekomen. Velen zwerven maar rond in de buurt van vele mensen en doen hen vaak zomaar allerlei dingen aan om hen te misleiden. Maar de Schrift verzwijgt toch niet dat ieder afzonderlijk een eigen persoonlijke (*familiaris*) demon heeft, die in het bijzonder naar alles wat hem betreft nieuwsgierig is en die hem overal in alles in de gaten houdt. Zeker een monnik zou dit toch niet moeten ontkennen.

7.

Want ik denk, geliefden, dat ik van de mijne zeer goed weet heb en hem ken. Niets is mij bekender omdat niets mij schadelijker is. Niets is mij meer vertrouwd (*familiaris*), omdat niets vaker voorkomt. Welke bekoring mij vaker en heviger kwelt, dat weet ik maar al te goed. Ik weet op welk gebied ik gemakkelijker te lijden heb. Daarom ook moet ik uitroepen, als een man die zijn zwakheid ziet en zijn vijand kent: Heer Jezus, die alleen machtig zijt, *verlos de verdrukte van wie zijn overmacht uitviert, de arme van wie hem besteelt* (Ps 35,10). *Geef wie arm is en honger lijdt uitkomst, ontruk hem aan de greep van wie kwaad wil* (Ps 82,4). *Houd mij, God, uit de greep van de bozen, die klauw van wie vals zijn en wreed* (Ps 71,4). Want, geliefden, wanneer ik in het koor deze en andere soortgelijke verzen zing, dan richt ik de psalm heimelijk juist tegen hem.

8.

En deze was stom (Lk 11,14), staat er. De mijne is tegen mij zeer welsprekend en weeft eindeloze leugenachtige fabels over de glorie, de schoonheid en de genietingen van deze wereld. Over dezen en genen fluistert hij duizend en één verdachtmakingen; hij belooft wonderbare dingen en hij dreigt met wonderbare dingen. Hij liegt me duizenden malen voor dat ik heel wat dingen kan die ik niet kan, en heel veel dingen niet kan, die ik kan. Hij zegt dat er over mij wonderbare dingen gezegd worden, goede en kwade. Hij houdt lange betogen tegen mij, nu eens over mijn kennis, dan over mijn vroomheid, over mijn gewoonten, mijn afkomst, mijn charme, mijn welsprekendheid, mijn verfijnde beschaving. Waarom praat hij zo veel? Op deze manier ontsteelt hij mij vaak mijn oren en houdt ze bezet voor zichzelf, zodat ik niet meer vrij ben om te lezen of te luisteren naar wat iemand voorleest. Zo, door tegen mij te spreken, zorgt hij dat ik volledig stom word en maakt mij dom en doof.

9.

Hierom misschien wordt een boze geest die niet ophoudt kwaad te spreken, wel stom genoemd, omdat hij degenen in wie hij binnendringt stom maakt voor de lof van God en voor de verplichtingen die eigen zijn aan een verstandige tong. *Als iemand spreekt*, zegt de apostel Petrus, *laat het dan zijn als met woorden van God* (I Petr 4,11). Dit nu erken ik als een verplichting van de verstandige tong: geen ijdele woorden of leugens spreken, geen woorden van twist of verderf, geen kwaadsprekerij of grootspraak, geen woorden van begeerte en lust,

of zelfs geen grappenmakerij die niet ter zake doet (Cf Ef 5,4). Of de tong al die woorden nu uitroept en kletst in de oren van mensen of dat zij innerlijk in gesprek is met haar persoonlijke demon, toch is zij stom voor God, zoals geschreven staat: *Omdat ik zweeg, verouderden mijn beenderen, terwijl ik het uitriep de hele dag* (Ps 32,3). Drie manieren zijn er dus waarop de tong Gods woorden spreekt: wanneer ze God looft; wanneer ze zich voor Hem beschuldigt; en wanneer ze de naaste opbouwt. Maar wie hierover zwijgt, is stom hoeveel hij ook roept.

10.

O Heer Jezus, drijf mijn demon uit, en open mijn lippen voor een nederige belijdenis van mijn zonden, opdat mijn mond waardig uw lof mag verkondigen. Anders zal de lof niet mooi zijn in de mond van een zondaar. *Gij zijt bekleed met belijdenis en schoonheid* (Ps 104,1), wordt er gezegd. Want belijdenis maakt mooi, en schoonheid looft.

11.

Maar als ik, brutale zondaar – dat wil zeggen mijn zonden verbergend – het zou wagen om God te loven, dan zegt God onmiddellijk: *Waarom spreek jij* – dat wil zeggen zo als je bent – *over mijn gerechtigheden*, jij die zwijgt over jouw ongerechtigheden, *en waarom neem je mijn verbond in een niet door belijdenis gereinigde mond*, die daarom de *jouwe* is (Ps 50,16)? *De belijdenis van uw mond brengt het heil* (Rom 10,10). De belijdenis reinigt dus de mond en berouwt het hart. *Maar jij hebt de discipline gehaat*. Want de discipline is zo dat het berouw van het hart vooraf moet gaan, gevolgd door de belijdenis van de mond, en dan komt de verbetering van het handelen. Jij dan, met je harde hart, je stomme mond en je slappe handen, *jij hebt de discipline gehaat en mijn woorden achter je neergeworpen*. (Ps 50,17).

12.

In de woorden van God gaat de belijdenis van zonden voorop, zonder welke de lof van God die moet volgen niet schoon is, en de opbouw van de naaste niet deugdelijk. Want wie God verlangt te loven in goede orde, brengt Hem eerst dank voor het openen van zijn mond tot lof. Want belijdenis opent de mond, zoals halsstarrigheid de mond sluit. En wie zijn naaste wil opvoeden, leert hij hem niet eerst de boete en de belijdenis?

13.

Want zo begonnen de Wijsheid en de heraut van de Wijsheid hun voorschriften toen ze zeiden: *Doet boete, want het Rijk Gods is nabij gekomen* (Mt 3,2). *En heel het volk*, wordt er gezegd, *ging uit naar Johannes en zij lieten zich door hem dopen onder belijdenis van hun zonden* (Mt 3,5-6). Zo was ook de raad van de apostel Petrus: *Doet boete, en ieder van u late zich dopen* (Hand 2,38). En de verordening van Jakobus luidt: *Belijdt elkaar uw zonden* (Jak 5,16). Dit is dus, zoals we gezegd hebben, de orde van de woorden van God.

14.

Maar als je je zonden verbergt als goud, zodat ze verrotten en wonden in je veroorzaken, en je de woorden van God geweld aandoet, en als je dan uitbreekt in lof aan God, dan hoor je, zoals gezegd is: *Waarom spreek jij over mijn gerechtigheden, en neem je mijn zuivere verbond in jouw onzuivere mond?* (Ps 50,16) Als je je naaste gaat onderwijzen, weerlegt de apostel je met de woorden: *Jij die anderen onderwijst, onderwijs je niet eens jezelf?* Jij die preekt dat men schuld moet belijden, belijdt je niet je eigen schuld? *Jij die preekt dat men niet mag stelen, steel je nu zelf de belijdenis?* (Rom 2,21)

15.

Daarom, broeder, zwijg over al het goede, zoals Jezus beveelt aan de demonen dat ze zwijgen moeten en Hem niet mogen loven of verkondigen; of belijd al het kwaad opdat je Hem waardig mag loven en verkondigen. *Je mond liep over van slechtheid* (Ps 50,19), laat hij overlopen van rechtvaardigheid. Het begin van de rechtvaardigheid van een zondaar is juist de belijdenis van zijn zonden, zoals geschreven staat: *De rechtvaardige is allereerst degene die zichzelf beschuldigt* (Spr 18,17), ten tweede brengt hij lof aan God; en ten derde wordt hij de leermeester van zijn naaste. De eerste stap van de rechtvaardigheid is dus de schuldbelijdenis.

16.

En je tong beraamde bedrog (Ps 50,19). Laat hij ze dus zonder bedrog bekennen, als hij de zonde wil verlaten, zoals geschreven staat: *Zalig de man wien de Heer de zonde niet toegerekend heeft, in wiens geest geen bedrog is* (Ps 32,2). Als je het jezelf toerekent, rekent God het je niet toe. Als je jezelf beschuldigt en onthult, dan zal Hij je vergeven en bedekken. *Zalig zij van wie de ongerechtigheden zijn vergeven en van wie de zonden bedekt zijn* (Ps 32,1).

17.

Je zat en sprak tegen je broeder (Ps 50,20). Zit voor je Vader en belijd tegen jezelf. *Je geeft aanstoot aan de zoon van je moeder* (Ps 50,20), de Kerk; geef liever aanstoot aan de zoon van je vleeselijke moeder, dat ben jijzelf: de aanstoot van schaamte en oordeel, omdat je deze dingen aan je broeder gedaan hebt.

18.

Anders zal degene die nu zwijgt en luistert, en wacht totdat jij eerst spreekt en gerechtvaardigd wordt en *voor zijn aanschijn verschijnt met belijdenis* (Ps 95,2), tenslotte jou beschuldigen en zeggen: *Jij dacht, zondaar, dat Ik aan jou gelijk zou zijn* (Ps 50,21). Jij hebt gezwegen, Ik heb gezwegen. Maar Ik zal toch niet altijd zwijgen? Ik zal op geen enkele manier aan jou gelijk zijn, noch als je zwijgt, noch als je spreekt. Want als jij zwijgt, zal Ik niet zwijgen. Als jij spreekt, zal Ik niet spreken. Als jij toedekt, zal Ik ontbloten. Als jij blootlegt, zal Ik toedekken. Als jij beschuldigt, zal Ik verontschuldigen. Als jij verontschuldigt, zal Ik beschuldigen. Ik zal dus niet aan jou gelijk zijn, want als jij vrijspreekt, zal Ik veroordelen; als jij veroordeelt zal Ik vrijspreken.

19.

Dit is, geliefden, het voordeel van een nederige belijdenis, dat men de Rechter als vrijspreker heeft, en een wreker verkrijgt die genade betoont. Omdat het listige bedrog dit weet, probeert het, wanneer het eenmaal door het genot van de zonde is binnengedrongen in de instemming van de geest, meteen boven zich de poort van de mond te sluiten. En opdat het niet op een dag door een belijdenis naar buiten getrokken zou kunnen worden, bindt het de tong met boeien van begeerte en angst en schaamte. Want deze drie zijn het die een belijdenis verhinderen.

20.

Maar Gij, mijn Heer Jezus, die opent en *niemand sluit* (Apoc 3,7), Gij die verschenen zijt om de werken van de duivel los te knopen, drijf alle genot van de zonde uit mij, uw dienaar, opdat ik boete kan doen met een vermorzeld hart. Maak de boeien van mijn tong los met een betere begeerte, een sterkere vrees een verstandiger schaamte, opdat ik die vroeger stom was, spreek in een belijdenis. Dan zullen de menigten zich verwonderen, niet alleen de mensen, maar ook de engelen en zelfs de demonen. *Want wij zijn een schouwspel geworden voor deze wereld, voor engelen en mensen* (I Cor 4,9), voor goeden en slechten. Maak dus dat zij zich verwonderen over het woord van uw knecht, niet alleen het woord van de mond, maar ook van de daad, want ook daden zijn woorden.

21.

Laat dit woord, zo smee ik U, altijd spreken van de nederigheid van uw dienaar, van uw verhevenheid, en van nut voor de naaste, en dat alles met de mond, met het hart en met daden. Laat uw dienaar niet blozen om schuld te belijden in het oor van een enkele, om niet voor het aanschijn van velen te worden schuldig verklaard. Laat hij niet als een verlorene vrezende datgene te verliezen wat hij wel moet verliezen, opdat hij niet verliest wat hij in eeuwigheid kan bewaren. Laat hij niet als een nietswaardige bang zijn teleurgesteld te worden in zijn verwachting, die toch zo vaak bedriegt, opdat hij niet teleurgesteld wordt in die werkelijkheid die altijd doet herleven. Zij die Gij over ons hebt aangesteld, wijze en goede Heer, zijn ook niet zo dwaas of zo slecht, dat ze niet kunnen of willen meevoelen met onze zwakheden. Maar wanneer we worden neergedrukt door een dwaze en stomme demon, koesteren wij – dwaas natuurlijk en slecht – wantrouwen tegen hen die verstandig en goed zijn.

22.

Drijf daarom deze verderfelijke en stomme geest uit ons weg, o Heer, Gij die het Woord van de Vader zijt, opdat wij door U, het Woord van kracht en waarheid, een woord van belijdenis en lof mogen ontvangen, Gij die leeft en heerst met de Vader en de Heilige Geest, God in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Versta je waardigheid, o nobel schepsel, want niet alleen ben je gesierd met het beeld van God, maar je bent zelfs mooi gemaakt met Gods gelijkenis. Net zoals je Schepper die je naar zijn gelijkenis geschapen heeft, liefde is, goed en rechtvaardig, aantrekkelijk en zachtmoedig, geduldig en barmhartig, met zijn overige kwaliteiten waarvan we lezen, zo ben jij geschapen opdat je liefde zult hebben, en rein en heilig zult zijn, mooi en bevallig, zachtmoedig en nederig. Hoe meer je deze deugden in je hebt, hoe dichter je bij God zult zijn en hoe groter gelijkenis je draagt met je Schepper.

Tractatus de Interiori Domo, c.XXXIX, 80, PL 184 : col 547CD

2

Gelukkig de man die de beproeving doorstaat (cf. Jak. 1,12); niet dat de ondervinding van al dit kwaad het geluk is, maar het doorstaan van dat alles om Christus' naam is de weg naar het geluk. Gelukkig de man die de beproeving doorstaat, want eenmaal beproefd zal hij de kroon van het leven ontvangen. De beproeving is het vuur, maar de mens is het goud dat, als het niet door het vuur gelouterd wordt, ook niet geschikt is voor de vorstelijke diadeem. Wie echter de beproeving doorstaan heeft, zal de kroon van het leven ontvangen, hij zal in de kroon van de hoogste Vorst geplaatst worden. Wie de vrucht dus begeert, moet zich niet door de kwelling laten afschrikken, en wie gekroond wil worden, moet zich oefenen in de beproeving. Hij weet dat hij niet goedgekeurd kan worden als hij de beproeving ontvlucht; er staat immers geschreven: "Wie geen ervaring opgedaan heeft, weet maar weinig" (Sir. 34,10).

Aelred van Rievaulx, *sermo* 54,2, in *Monastieke exodus onder de leiding van Sint-Benedictus*, p. 21, Zevenkerken 1999.

3

Welnu, geen krachtiger en geschikter middel om zich te vernederen zal de ziel vinden, dan in een waarachtige zelfkennis. Alleen moet zij ervoor zorgen, zich niets te ontveinzen, geen bedrog in haar geest te laten wonen (Ps 32,2), zich te plaatsen voor haar eigen ogen (Ps 50,21) en haar aandacht niet van zichzelf te laten aftrekken. Wanneer zij zo zichzelf ziet in het licht van de waarheid, zal zij dan niet tot de ontdekking komen, dat zij zich in het rijk van de ongelijkheid bevindt? Zal de arme ziel, voor wie het dan geen geheim meer kan blijven dat zij werkelijk armzalig is, niet zuchtend tot de Heer gaan roepen met de profeet: “In uw waarheid hebt Gij mij vernederd”(Ps 119,75)? Hoe zou de ziel niet werkelijk vernederd zijn bij deze waarachtige zelfkennis, nu zij zich met zonden beladen weet, bezwaard door de last van een sterfelijk lichaam, verstrikt in aardse zorgen, bezoedeld met het vuil van vleselijke begeerten, nu zij weet dat zij blind is, neergebogen en zwak, verward in vele dwalingen, blootgesteld aan talloze gevaren, sidderend voor duizend schrikbeelden, door ontelbare moeilijkheden verontrust, geplaagd door duizenderlei vermoedens, neerslachtig onder onbegrensde behoeften, geneigd tot het kwaad, onmachtig tot het beoefenen van deugden? Welke reden zou zij nog hebben om haar ogen trots op te slaan of haar hoofd te verheffen?

Bernardus van Clairvaux, *Toespraken over het Hooglied*, 36,5 naar de vertaling 1973 pro manuscripto

4

Welaan, broeders, ge weet hoe de eerste zonde voortgekomen is uit de hoogmoed van de duivel die liever wilde heersen dan onderworpen te blijven; wie zich verheft, wordt vernederd (cf. Luc. 14,11; 18,14), en wie hoog wil vliegen, valt diep. Toch legt de duivel zijn begeerte om te heersen niet af; hij koos zich een woonplaats in de koude harten van de stervelingen en rekruteerde onder hen zijn strijdmakkers: de heerschappijen en machten, wereldbeheersers van deze duisternis en boze geesten (cf. Ef. 6,12), waarbij hij de afzonderlijke ondeugden met eigen verderfelijke troepen toebedacht.

Sommige van die boze geesten misleiden de ongelukkigen die zich enkel door hun keel laten verlokken; zij worden “geesten van vraatzucht” genoemd. Andere misleiden de ongelukkigen die zich door het vuil van hun wellusten laten bekoren; zij worden “geesten van ontucht” genoemd. Andere ontvlammen de mensen door de begeertes; zij worden “geesten van hebzucht” genoemd. Ook zijn er “geesten van toorn” die door de prikkel van het ongeduld de ongelukkige geesten aantasten. De “geesten van onrust” ontlenen hun naam aan hun taak; zij maken dat de geest van een aantal mensen geen rust meer verdraagt. Sommige noemt men “geesten van droefheid”, daar ze velen bedelven onder een onredelijke neerslachtigheid. Krachtiger dan alle andere zijn de “geesten van hoogmoed” die het hart van de mensen door een ijdele verheffing omhoog duwen.

Aelred van Rievaulx, *sermo* 54,8, in *Monastieke exodus onder de leiding van Sint-Benedictus*, p. 24, Zevenkerken 1999.

5

Telkens wanneer in een monnik de suggestie opkomt om te kijken naar de lauwe levenswijze van een ander zodat hijzelf tot lauwheid en traagheid gebracht wordt; of om te kijken naar de losbandigheid van een ander en dan zichzelf ook te laten wegzakken in ledigheid; of om met het voorbeeld van iemand die bezweken is onder de acedia voor ogen zelf ook heen en weer te gaan rennen; telkens wanneer hem gesuggereerd wordt om gewillig te luisteren naar een kwaadspreker, om in te stemmen met iemand die aan het morren is, of om nutteloze woorden of tekenen te verbergen of te koesteren, telkens is het de slang die hem zegt: “Proef maar en je zult gelijk worden aan God.”

Aelred van Rievaulx, *sermo* 59,29, in Aelredi Rievallensis *Sermones* XLVII-LXXXIV, Corpus Christianorum Continuatio Mediaevalis IIB.

6

O, als we maar wisten dat we mensen zijn, en begrepen dat we geschapen zijn *naar het beeld en de gelijkenis van God!* Wat hoort bij deze waardigheid, mijn broeders? Wij mensen zijn gemaakt uit twee naturen. We hebben een lichaam, we hebben een ziel. In de natuur van ons lichaam zijn we zoals de dieren; het is niet daar dat het beeld en de gelijkenis van God zich bevindt. Want het is in de ziel dat we gemaakt zijn naar Gods beeld en gelijkenis. Laat ieder toch zien of hij leeft volgens datgene waar Gods beeld en gelijkenis zich bevindt, of volgens datgene waarin de gelijkenis van een dier te vinden is. Laat ieder zien, zeg ik, of hij meer bezorgd is om dingen die het lichaam ondersteunen, of om dingen die de ziel moeten ondersteunen.

Aelred van Rievaulx, *sermo* 34,8, in Aelredi Rievallensis *Sermones* I-XLVI, Corpus Christianorum Continuatio Mediaevalis IIA, p 280-281.

7

Keer om, keer om, Sulammitische, van het overwegen van je misvormheid en je onvolmaaktheid. *Keer om*, zeg ik, *keer om*, en bezie ook je luister en je schoonheid. Tracht namelijk zo in die dingen aan jezelf te mishagen, dat je in deze dingen ook aan je Bruidegom weet te behagen. Ontken niet dat je zwart bent, maar weet niettemin goed dat je bekoorlijk bent.

Jan van Forde, *sermo* 63,4, in Ioannis de Forda, *Super extremam partem Cantici Canticorum Sermones* CXX, Corpus Christianorum Continuatio Mediaevalis XVII, p 443.

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

Zuster Anne Elizabeth Sweet (Tautra)

Geboren: 9 Mei 1950

Intrede (OSB): 24 Augustus 1969, (OCSO): 14 Maart 1995

Email: anneelizabethocso@gmail.com

Er is veel in Isaacs beschrijving van de werking van “zijn” demon wat bij mij persoonlijk weerklank vindt – en het raakt aan datgene waar ik het meeste spijt van heb in mijn monastieke leven: de tijd die ik verspild heb. Niet dat ik niets deed of lui was, maar het was tijd waarin ik me liet afleiden en in beslag genomen werd door precies die dingen die Isaac beschrijft als hij het heeft over zijn persoonlijke demon (§8). Ik werd beroofd van kostbare tijd die ik had kunnen besteden aan lectio, studie of gebed, om *de glorie van de Heer te aanschouwen ... en herschape[n] te worden ... tot steeds heerlijker gelijkenis met Hem*. Als ik dat maar eerder had herkend.

Soms kunnen de inblazingen van de duivel door de gedachten die Isaac beschrijft overweldigend zijn. Maar de aanwezigheid van Gods macht en genade in ons is nog krachtiger, en, zoals Isaac opmerkt, we moeten ermee samenwerken (§4), wat hard werk kan betekenen.

Net als Isaac, heb ik de kracht van Gods Woord gekend, *het Woord van kracht en waarheid* (§22), dat in staat is om die innerlijke gedachten en stemmen die mijn blik afwenden van Christus, uit te drijven. Soms, net als bij Isaac, is het een woord van de psalmen die we zingen in het koor. Soms is het een woord dat ik in de lectio ontvang. Als ik zo’n tekst tegenkom, houd ik me eraan vast en lees/bid ik hem herhaaldelijk de hele dag door. Zo kan zijn kracht in mij werken. Ik merk dat, als ik dat doe, mijn mond en mijn hart vervuld zijn van lof in de ervaring van een nieuw-gevonden vrijheid en vrede.

Broeder Antonio Manuel Pérez Camacho (Huerta)

Geboren: 19 Juli 1969

Intrede: 21 September 1993 (OSB); 13 Januari 2013 (OCSO)

Email: famsilos@yahoo.es

Zeker heb je, op een bepaald moment – ten gevolge van een hardnekkige fout of zich opdringende schadelijke gedachten die je niet uit je leven kon bannen – serieus gedacht dat je een demon zou hebben, bezeten zou zijn door een of andere boze geest, en heb je je afgevraagd of je niet een exorcisme nodig zou hebben. Het lijkt alsof zich, binnen in ons, een agent van Satan gevestigd heeft die ons blijft steken; alsof er, naast Gods gaven en strijd voerend tegen hen, een brutale stem ons blijft lastig vallen.

Het is die vertrouwde, schadelijke en praatzieke demon waar Isaac het over heeft. Het is die regen van verkeerde, kwaadaardige gedachten die voortdurend ons geheugen besprenkelt, die ons afhoudt van gebed en goede werken, en zelfs van het belijden van onze zonden. In feite heeft zich in ons binnenste het sterkste leger van vijanden gevestigd, zodat ik, wanneer ik met de psalmen bid om bevrijding van onze vijanden, God vraag om me te beschermen tegen deze menigte van valse gedachten. Want het is alleen de macht van God die handelt door Jezus die in staat is om me van hen te bevrijden, “mijn demon” uit te drijven. Zoals Petrus zegt tegen Cornelius, is dat de reden waarom Jezus in de wereld is gekomen: ‘Jezus van Nazareth, die weldoende rondging en allen genas die onder de dwingelandij van de duivel stonden’ (Hand 10,38). En dat is mijn ervaring: alleen door me de herinnering aan zijn persoon voor de geest te halen, door onophoudelijk zijn zoete Naam te reciteren, win ik beetje bij beetje terrein op de vijand.

Dom Mark A. Scott (New Melleray)

Geboren: 9 May 1948

Intrede (Vina): 1978

Email: frmark@newmelleray.org.

Isaac is een abt en dat ben ik ook. Het is als abt dat ik deze preek lees. Als hij aan het begin zijn broeders aanspreekt noemt hij hen “beminden”, *dilectissimi* (§1). Van nature zou ik dit niet overtuigend kunnen doen, en bovendien zou ik de een of ander ermee beledigen. Maar ik kan mijn eigen manier vinden om mijn genegenheid voor de broeders te tonen en dat doe ik ook.

Isaac gaat verder. Even verderop belijdt hij: ‘Ik denk, geliefden, dat ik mijn demon maar al te goed ken’ (§7), en hij noemt de verleidingen op waaraan hij onderhevig is en waarschijnlijk ook voor bezwijkt, en die de broeders heel goed van hem kennen (§8-9).

In feite maakt Isaac zichzelf hier tot een model voor zijn broeders. Hij toont wat het betekent om belijdenis te doen, precies de deugd die hij probeert in hen aan te moedigen. Voor de monniken is Isaac de leraar die tot taak heeft het Woord van God aan hen te verkondigen (§14), net zoals hun voornaamste plicht de lof van God is. Geen van beide kan zijn roeping vervullen zonder schuldbelijdenis. Alleen dan kan de een waarachtig onderwijzen en de ander waarachtig loven (§15). Hij citeert de psalm: *Gij zijt bekleed met belijdenis en schoonheid* (§10; Ps 104,1). Deze psalm heeft betrekking op God, maar God is een model voor de mens; Isaac betreft het allemaal op zichzelf, en hij wordt een model voor zijn broeders. Een stoutmoedige bewering: de mens is naar het beeld van God, zegt Isaac, maar jullie, mijn beminde broeders, wees naar mijn beeld, maar alleen als dat beeld God weerspiegelt. *Jij dacht ... dat Ik aan jou gelijk zou zijn* (§18; Ps 50,21).

Moeder Rebekka Willekes (Klaarland)

Geboren: 27 Juni 1967

Intrede: 27 September 2002

Email: zr.rebekka@gmail.com

“Mijn persoonlijke demon!” Ik ben meer geneigd om aan mijn engelbewaarder te denken dan aan demonen. Maar Isaac springt van Jezus die lang geleden een demon uitdreef naar die demon van mij persoonlijk. En zijn beschrijving blijkt nogal te kloppen. Een demon die welsprekend is, die mij voortdurend afleidt en mijn gebed tot zwijgen brengt. Door tegen mij te spreken maakt hij me doof voor de stem van de Heer. Tijdens het officie fluistert hij in mijn oor en zegt: hoe zit het met je agenda vandaag? Of hij herinnert me aan een problematische situatie en stelt voor dat ik er nu eens over denk, want er moet een oplossing gevonden worden. Als hij in een minder serieuze bui is, vraagt hij me wat we zullen eten. En als hij zijn taak als demon ernstiger neemt begint hij voedsel te geven aan mijn hoogmoed, mijn wrok, mijn droefheid, mijn wantrouwen en mijn boosheid. En al de tijd dat ik naar hem luister, blijf ik stom. Geen woorden van lof voor God en geen heilzame woorden voor mijn naaste. Mijn tong mag misschien de glorie van God bezingen maar mijn hart zwijgt in alle talen.

Maar als het alleen maar een demon is, is er geen reden om te wanhopen. Het beeld van een spraakzame demon helpt me om weerstand te bieden en terug te keren naar de Heer; om hem te herkennen voor wat hij is: geen intelligente gedachte, geen noodzakelijke overweging, geen kostbare emotie, maar een demon die op het punt staat door Jezus uitgedreven te worden, wanneer ik tot Hem roep: Heer, haast u mij te helpen!

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in je hebben opgeroepen en die je zou willen onthouden.
2. Als je graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als je dit essay wilt delen, kunt je het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. Je wordt vriendelijk verzocht een foto van jezelf mee te sturen met jouw volledige naam, de naam van jouw klooster, jouw Geboren, jouw Intrede en jouw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Dietz, Elias: "Conversion in the Sermons of Isaac of Stella," *Cistercian Studies Quarterly* 37.3 (2002), pp. 229-259.

Dietz, Elias, "Aelred on the Capital Vices: A Unique Voice among the Cistercians," *Cistercian Studies Quarterly* 43.3 (2008), pp. 271-294.

McGinn, Bernard: "Freedom, Formation and Reformation: The Anthropological Roots of Saint Bernard's Spiritual Teaching," *Analecta Cisterciensia* 46 (1990), pp. 91-114.

Standaert, Maur: "La doctrine de l'image chez Saint Bernard," *Ephemerides Theologicae Lovanienses* 23 (1947), pp. 70-129.

UNIT VIJF

Schola dilectionis

SCHOLA DILECTIONIS

In deze unit nodigen wij u uit om na te denken over uw ervaring met de liefde, haar aanwezigheid of haar afwezigheid in de schoot van de monastieke gemeenschap; en om uw ervaring te vergelijken met de teksten uit ons erfgoed die over de gemeenschap spreken als een leerschool in de liefde. De betekenis van dat woord ‘school’ wijst erop dat we door een gemeenschappelijk leven te leiden en deel uit te maken van een monastieke gemeenschap, onderricht, gegidst en ondersteund worden om te groeien in menselijke en goddelijke liefde. Zo is het ideaal. Maar in hoeverre is dat concreet verwerkelijk? Hoe kunnen wij erover waken dat onze gemeenschappen werkelijk plaatsen zijn waar we leren ruimer en dieper lief te hebben volgens de Geest?

VRAGEN OM OVER NA TE DENKEN

1. Waar heb ik ervaring met liefde opgedaan? Waar heb ik liefde ontvangen? Heb ik dit klooster ervaren als een plek waar mijn affectiviteit werd bevorderd en bevrijd van haar beperkingen? Heb ik me in gemeenschap altijd “thuis bij mezelf” gevoeld? Of kende ik perioden waarin ik me oncomfortabel voelde, gemarginaliseerd of vreemd?

2. Welk belang hebben voor mij mijn relaties met de andere leden van de gemeenschap? In welke mate betoon ik mij binnen de gemeenschap gastvrij jegens de anderen en onthaal ik hen als Christus? Door vriendelijk voor hen te zijn? Door wederzijds dienstbetoon? Door luisterbereidheid? Door de zorg die ik aan de dag leg om mijn communautaire taken goed te vervullen.? Met welke leden van de gemeenschap kan ik ernstig praten?

3. Ben ik in staat om op de ander toe te stappen? Of wacht ik af tot de anderen me benaderen? Beleef ik spreken en luisteren in gemeenschap als even zoveel gelegenheden tot gezamenlijke groei doorheen een toenemende wederzijdse openheid? Neem ik gaarne deel aan communautaire activiteiten: liturgie, maaltijden, arbeid, ontmoetingen, feesten?

4. Hoe bouw aan ik relaties in de gemeenschap? Hoe kan ik betrokken zijn op de anderen zonder opdringerigheid? Tegenover welke leden van de gemeenschap toon ik me praktisch onverschillig? Steekt er iets in het gedrag van deze of gene dat ik als een bedreiging aanvoel en dat me ontmoedigt om die ander te benaderen? Bestaan er vandaag leden van de gemeenschap die om zo te zeggen mijn “vijanden” zijn? Doe ik ervaring op van gegeven en ontvangen vergiffenis als een realiteit in de schoot van de gemeenschap?

5. Is de verdeling van materiële goederen binnen de gemeenschap billijk? Of staat bezit van bepaalde dingen symbool voor een bijzondere status? Bestaat er een onzichtbare hiërarchie van voorrechten binnen mijn gemeenschap die aan sommigen gemakkelijker toegang verschaft tot de goederen van het klooster? Veroorzaakt dat jaloezie, gemopper? Schaadt die ongelijkheid de gemeenschap?

6. Welke talenten en capaciteiten herken ik bij sommige leden van de gemeenschap? Verheug ik me over die gaven, die capaciteiten en verwezenlijkingen bij de anderen? Of zijn ze voor mij bron van jaloezie en ergernis? Heb ik bij een lid van de gemeenschap diens gave van een

klaarblijkelijk gulle en hartelijke welgezindheid jegens anderen opgemerkt? Moedigt de gemeenschap me aan om mijn eigen kwaliteiten te leren zien? Wat voel ik wanneer mijn gaven en capaciteiten niet erkend worden? Of wanneer me niet de gelegenheid wordt geboden om ze te benutten en te ontwikkelen?

7. In hoeverre is in mijn beleving de liefde tot God gelinkt aan de liefde tot de naaste? Hebben de anderen in de gemeenschap een bepalende rol gespeeld om me te gidsen op de weg van de liefde?

INLEIDING TOT TOESPRAAK 20 VAN SINT BERNARDUS

Zuster Maria Francesca Righi (Valserena)

Geboren: 3 augustus 1951

Intrede: 5 jullie 1977

E-mail: france.righi@monasterovalserena.191.it

Cisterziënzerkloosters kunnen lichtpunten zijn in de trouw aan de traditie die ze *Schola caritatis* of *dilectionis* noemde. Wij, geroepen om “ervaringsdeskundigen in menselijkheid” en “experts in gemeenschap” te zijn, hebben het op vandaag nodig om de kunst terug aan te leren om die ervaring over te dragen. In onze geglobaliseerde wereld die gevoelens ophemelt en laatdunkend doet over rede en vrijheid, is ongeletterdheid met betrekking tot de liefde ons werkelijke vertrekpunt. De terug “tot maatstaf van alle dingen” geworden mens schept broze betrekkingen, omdat hij de waarheid ontkent van wat hij niet meer in staat is te beleven.

Wij hebben nood aan een school, een leraar en een nieuwe kennisname van inhouden met waarheidsgehalte; we moeten door overdachte ervaring het westerse culturele erfgoed, gegrond op het christelijke geloof, hervinden, en een monastieke theologie uitwerken. Verder hebben we er nood aan om proefondervindelijk haar stevigheid en betrouwbaarheid uit te testen. We moeten de grondslagen van ons menszijn nieuw aanleren. De geschiedenis van de mens begint met de zonde; dat is de waarheid omtrent zijn aanvang. Onverbeterlijk optimistisch of tragische wanhopig, moeten we in onze woordenschat terug de wel op werkelijkheid slaande woorden toelaten zoals: het kwaad, de dood, de wanorde, het lijden, de

verlossing. Juist de pijnlijke ervaring van dat onbegrijpelijke *mysterium iniquitatis* vraagt om vorming in liefdesbekwaamheid, volgens de benedictijnse methode op basis van de nederigheid en de gehoorzaamheid.

Liefdesbekwaamheid bepaalt de menselijke persoon: God is liefde en de naar zijn beeld geschapen menselijke persoon is liefde. Liefde in al zijn vezels en alle gelaagdheden van zijn psychologische, fysische en spirituele constitutie; liefde in al zijn antropologische complexiteit. De liefde is de eenheid makende factor van die eenheid ziel-lichaam, die door het moderne denken herleid neigt te worden tot biologie of neurale energie; de twee-eenheid lichaam-ziel is bewoond door de geest: dat is het eigen statuut van het menselijk schepsel tussen de andere levende wezens, de adem in hem van Gods adem. We moeten die eenheid terug aanleren in het liturgisch leven, dat vormend is voor het lichaam, in een spiritualiteit die de ziel voedt, in een broederschap die woonplaats van de Geest is.

Die drie elementen komen overeen met de drie basiselementen van de benedictijnse en cisterciënzer spiritualiteit: de arbeid (lichaam), de *lectio* (ratio) en het persoonlijk en liturgisch gebed (geest). Vervolgens kunnen we hen in verband brengen met de Personen van de heilige Drievuldigheid: het lichaam met de Vader die het schiep, de rede (ratio) met het Woord, de geest met de *affectus*, Gods diepe leven binnenin.

Inderdaad, het thuisland van de liefde is de Drievuldigheid. Eèn is leraar van die school, tegelijk getuige, vader en moeder, vriend en broer, gezelschap: de Christus. Aanvankelijk houden we van Hem als slaven, daarna als huurlingen daarna met een onzelfzuchtige liefde van zonen en dochters en van bruid, in antwoord op de liefde waarmee de Vader ons heeft liefgehad.

Het minnend antwoord van onze vrijheid groeit gelijktijdig met onze persoonlijke groei. Beslissend is de initiële keuze: ofwel de weg van de deugd, van de goedheid, van de waarheid, van de schoonheid en van het geluk, ofwel die van de ondeugd, van het kwaad, van de leugens, van de gemeenheid en van het ongeluk. Eenmaal die beslissing genomen is, kunnen we starten om de wedstrijd van de liefde te lopen, wedstrijd met als doel ertoe te geraken zich in vertrouwen te kunnen geven. In die eerste etappe is het bevoorrechte werktuig de relatie met een oudere, bij wie men de eerste ervaring opdoet met geestelijk vader-/moederschap. Een ander belangrijk werktuig is het persoonlijk en liturgisch gebed. In de loop van die eerste etappe is het werk om dat zo beweeglijke en levendig materiaal van onze affectiviteit te modelleren, tot dat het de hele innerlijke mens inpalmt. Dat werk gebeurt in de concreetheid van de monastieke observanties, van het totale leven in communiteit; die vormt als het ware de schoot waar de nieuwe mens, de innerlijke mens uit wordt geboren; het vruchtwater waarin we ons bevinden en waaruit de nieuwe schepping oprijst, in zichzelf eengemaakt en gemeenschapsbekwaam.

Liefde in dit beginstadium, *amor* (Karol Wojtyła zou het *begeerte* of *lust* noemen, Bernardus *eigenliefde*; Aelred zou spreken van *kinderlijke vriendschap*), is eerst egoïstisch, en brengt met zich een zekere zoetheid mee, smaak, een nieuw gevoel; de zoetheid van de eerste ervaring van Christus' liefde. Hij heeft ons bemind: heel menselijk, met 'n vleeselijke liefde. En in zijn vlees heeft Hij uit ons vlees weggenomen al wat ons hinder doet, de gevolgen van de zonde: de dood, de smart, het ongeordende. En Hij heeft ons geschonken wat van Hem is: het ware en eeuwige leven. Liefde in het eerste stadium staat gericht op het einddoel: de gerijpte en Verlichte geest resulteert in liefde (*caritas*); dit dan is niets anders dan het oog waarmee wij God zien, een enkelvoudige, krachtige en zuivere dynamiek van de ziel. Van het

individu, verdeeld in zichzelf en tegenover de anderen, de overgang maken naar een gemeenschap van personen zoals in de Triniteit, is een derde stadium. Chronologisch is dat het stadium van de ouderdom, maar moreel is het dat van de spirituele mens, die niet noodzakelijk samenvalt met chronologische maturiteit.

Het sacrament van het gezag bemiddelt tussen het trinitaire leven en de ervaring van de persoon die geroepen is om de overgang te maken van het verdeelde ik naar het ik-in-gemeenschap. Het bevoorrechte sacrament van die overgang is de Eucharistie, centrum en bron van heel ons leven.

De grond die al de stadia van die school schraagt en verbindt, die ermee een brug slaat tussen aarde en hemel, is Hij die de schepping van de mens leidde, Hij die door zijn lijden op het kruis diens verlossing bewerkt heeft en diens geestelijke weg ondersteunt. Het is Christus die gemeenschap heeft gesticht tussen al de leden van het lichaam onderling en tussen hen en de Kerk in de hemel. En zoals Christus geboren is uit de schoot van een Maagd, zo is ook Maria volgens de mariale ecclesiologie en de ecclesiologie van de *communio* volgens Vaticanum II, de maagdelijke en moederlijke schoot, als het verwekkende principieel van onze gemeenschappen: de Moeder van de schone liefde, meesteres en moeder van de *Schola dilectionis*.

Op die manier realiseert de *schola dilectionis* het door de Regel van sint Benedictus voorziene studieprogramma: *Komt allen tot Mij want Ik ben de Weg* (de methode), *de Waarheid* (de inhoud), *en het Leven* (de prijs). De hoogste graad van de *schola dilectionis* vindt haar bekrachtiging in de omarming van de heilige Drievuldigheid: nadat de Zoon zijn broeders heeft opgevoed, nadat de Geest hun affecties heeft uitgezuiverd, omarmt de Vader hen als zonen in de omhelzing van zijn liefde.

BERNARDUS VAN CLAIRVAUX

20STE TOESPRAAK OP HET HOOGLIED

De drievoudige wijze om Christus lief te hebben

1. Laten we deze onderrichting beginnen met de woorden van de leraar: ‘Wie de Heer Jezus niet liefheeft, zij vervloekt’ (1 Kor. 16,22). Mijn innigste liefde behoort voorzeker te gaan naar Hem voor wie ik ben, leef en denk. Ben ik ondankbaar voor die gunsten, dan ben ik ze ook niet waard. Wie weigert te leven voor U, Heer Jezus, verdient werkelijk de dood, ja is reeds dood. En wie geen begrip heeft voor U, heeft er in het geheel geen. En wie voor iets anders wil bestaan dan alleen voor U, bestaat voor niets en is niets. Want wat is de mens dat Gij U aan hem hebt geopenbaard (Ps. 143,3)? Omwille van Uzelf, o God, hebt Gij alles gemaakt en wie bestaan wil voor zichzelf en niet voor U, wordt een niet te midden van al het bestaande.

‘Vrees God’, staat er, ‘en onderhoud zijn geboden, want dat is de hele mens’ (Pred. 12,13). Indien dit derhalve de hele mens is, dan is zonder dit de hele mens niets. Richt op U, mijn God, het weinige dat ik door uw goedgunstige genade mag zijn, en aanvaard van mijn armzalig leven, smee ik U, wat mij nog aan jaren rest. Voor de jaren echter die ik in mijn leven verspilde, omdat ik zo slecht leefde, wil, mijn God, een vermorzeld en vernederd hart niet versmaden. Mijn dagen zijn voorbijgeleden als een schaduw en vervlogen zonder

vrucht. Ze terugroepen is mij niet mogelijk; wil er daarom genoeg mee nemen dat ik ze voor U overdenk in de droefheid van mijn ziel.

Wat mijn begrip betreft: Gij weet, Heer, dat al mijn verlangens voor U bloot liggen en ieder plan dat in mijn hart opkomt. Mocht ik enig begrip hebben, dan blijf ik het gaarne richten op U. Maar, God, Gij kent mijn onverstand; tenzij het misschien reeds wijsheid is dat ook ik zelf mijn dwaasheid erken in het licht van uw genade. Vermeerder die genade in mij: ik zal al niet ondankbaar zijn ook voor het geringste dat Gij mij schenkt. Doch ik zie vol zorg hoeveel mij nog ontbreekt. Ik bemin U dus om deze gunsten zoveel ik maar kan.

2. Er is evenwel iets dat mij nog sterker aanspoort, nog krachtiger dringt, nog vuriger ontvlamt: Wat u, goede Jezus, bovenal beminnelijk maakt voor mij is de kelk die Gij gedronken hebt, het werk van onze verlossing. Dat eist volstrekt en vanzelfsprekend onze liefde heel en al voor zich op. Dat trekt onze toewijding en godsvrucht het minzaamst en onweerstaanbaar aan, vordert ze met alle recht op, boeit ze ten sterkste en zet ze hevig in vlam. Zwaar heeft de Zaligmaker bij dit werk moeten zwoegen, ja, de schepping en ordening van heel de wereld heeft van de Bouwmeester niet zulk een inspanning gevergd. Daarvan immers heet het: 'Hij sprak, en het was; Hij gebod, en het bestond' (Ps. 32,9). Bij onze verlossing daarentegen had Hij tegensprekers bij zijn prediking, bespieders bij zijn doen en laten, bespotters in zijn lijden, beschimpers bij zijn dood.

Zie dan, hoezeer Hij heeft liefgehad. Bedenk daarbij dat deze liefde geen wederliefde was, maar louter goedgunstigheid. Want wie heeft Hem het eerst iets gegeven, zodat hij het terug kan geven (Rom. 11,35)? Neen, het is veeleer zoals de heilige evangelist Johannes zegt: 'Niet dat wij God hebben liefgehad, maar Hij heeft ons het eerst bemind' (1 Joh. 4,10). Ja, Hij heeft ons nog wel liefgehad voor we bestonden, en wat nog meer is, Hij bleef ons beminnen zelfs toen wij weerstand boden aan zijn liefde, zoals Sint Paulus getuigt met deze woorden: 'Want toen wij nog vijanden waren, zijn wij met God verzoend door het bloed van Zijn Zoon' (Rom. 5,10). Trouwens, had God geen liefde voor zijn vijanden gekoesterd, dan zou Hij nu nog geen vrienden hebben, en evenmin zouden er nu mensen bestaan die Hij aldus kon beminnen, zo Hij hen niet had bemind voor zij bestonden.

3. De liefde nu waarmee Hij ons bemind heeft, is innig, wijs en sterk. Innig, want Hij heeft zich omkleed met ons vlees; wijs, omdat Hij daarbij de zonde buitensloot; sterk, omdat Hij de dood heeft ondergaan. Al is Hij tot ons gekomen in het vlees, toch heeft Hij ons niet volgens het vlees bemind, maar volgend de verstandigheid van de geest. Want Christus, de Heer, is een geest voor ons aanschijn (Klaagl. 4,20), na-ijverig op ons niet met menselijke maar met goddelijke ijverzucht, en dus zeker verstandiger dan welke de eerste Adam koesterde jegens zijn Eva. Degenen dus die Hij kwam bezoeken in het vlees, beminde Hij in de geest en verloste Hij door zijn kracht. Een schouwspel overvol van zoete zieleweelde, de Schepper van de mens te zien als mens. En terwijl Hij met wijsheid zijn natuur vrijwaarde voor de zonde, drijft Hij er ook de dood met goddelijke kracht van weg.

Door het vlees aan te nemen, toonde Hij zijn tegemoetkoming jegens mij, door de zonde buiten te sluiten dacht Hij aan zijn eigen waardigheid, door het aanvaarden van de dood gaf Hij voldoening aan zijn Vader. Zo deed Hij zich kennen als innig minnend Vriend, als wijs Raadsman, als machtige Helper. Vol gerustheid vertrouw ik mij toe aan Hem die de wil, de kennis en de macht heeft mij te redden. Denkt gij dan dat Hij die mij is komen zoeken en die mij geroepen heeft door zijn genade, mij zal weggagen als ik tot Hem kom?

Evenmin koester ik vrees dat enig geweld of bedrog in staat zal zijn mij weg te rukken uit de hand van Hem, die zelf de al-verwinnende dood overwon en die de slang, verleidster van de hele mensheid, door een heiliger list misleidde. Zo toonde Hij wijzer te zijn dan de slang en machtiger dan de dood. Met ons vlees bekleedde Hij zich in werkelijkheid, maar met de zonde slechts naar de schijn. Door het eerste gaf Hij de heerlijkste vertroosting aan de zwakke mens, door het tweede verborg Hij voor de duivel wijselijk de strik der misleiding. Verder, om ons te verzoenen met de Vader ondergaat en onderwerpt Hij moedig de dood, door zijn Bloed te storten als prijs voor onze verlossing.

Had de Heer mij dus niet innig liefgehad, nooit zou de Majesteit mij hebben komen opzoeken in mijn kerker. Hij deed zijn liefde evenwel gepaard gaan met wijsheid, om de tiran te misleiden, Hij liet ze vergezeld gaan van lijdzaamheid, om daardoor de beledigde God, zijn Vader, te verzoenen. Dat zijn de drie wijzen van minnen welke ik u beloofd had. Maar ik heb ze eerst belicht in Christus om ze voor u aanbevelenswaardiger te maken.

4. Leer dan, o Christen, van Christus hoe ge Christus moet beminnen. Leer Hem beminnen op een innige, een verstandige, een sterke wijze. Innig, om door geen verlokking, verstandig, om door geen misleiding, sterk, om door geen druk van de liefde van onze Heer gescheiden te worden. Wilt ge er niet van worden afgeleid door wereldse glorie of door genietingen van het vlees, laat dan Christus, de Wijsheid, u zoeter smaken al die bekoorlijkheden. Wilt gij niet op dwaalwegen gevoerd worden door de geest van leugen en bedrog, laat dan Christus, de Waarheid, uw licht zijn. Wilt ge niet moedeloos worden onder de wederwaardigheden, laat dan Christus, de Kracht Gods, u sterken. Laat liefde uw ijver ontvlammen, inzicht hem leiden, standvastigheid hem stalen. Hij zij vurig, omzichtig, onoverwinnelijk. Hij kenne geen lauwheid, lijde niet aan onbedachtzaamheid en zij zonder vrees.

Overweeg nu eens, of deze drie hoedanigheden van de liefde niet zijn aangeduid in het gebod dat God ons gaf: 'Gij zult de Heer uw God liefhebben met heel uw hart, en met heel uw ziel, en met heel uw kracht' (Deut. 6,5). Zo er zich geen andere passende zin opdringt voor dit drievoudig onderscheid, dan dunkt mij dat beminnen met het hart betrekking heeft op een zekere ijver van onze genegenheid, dat beminnen met de ziel wijst op overleg of oordeel van ons verstand, dat beminnen met kracht slaat op onwrikbaarheid en veerkracht van onze geest.

Bemin derhalve de Heer uw God met al de innigheid en de volle genegenheid van uw hart, bemin Hem met heel de oplettendheid en bedachtzaamheid van uw verstand, bemin Hem ook met al uw kracht zodat ge er niet voor terugschrikt zelfs de dood in te gaan uit liefde tot Hem, zoals geschreven staat in een van de volgende verzen: 'Want sterk als de dood is de liefde, onverbiddelijk als het dodenrijk is haar gloed' (Hgl 8,6).

Moge de Heer Jezus zoet en beminnelijk zijn voor uw hart, ter beveiliging tegen de zoete verlokkingen van een leven naar het vlees. Moge zo de ene zoetheid de andere verdringen, zoals de ene spijker de andere uitdrijft. Moge Jezus eveneens zijn een stralend licht voor uw verstand en een gids voor uw rede, niet alleen om u te vrijwaren voor de bedrieglijke spitsvondigheden van kettters bedrog en uw geloof zuiver te bewaren voor hun sluwe drogredenen, maar ook om u te hoeden voor een buitensporige en onbezonnen voortvarendheid in uw religieus leven. Moge uw liefde ook sterk zijn en standvastig, niet wijken voor verschrikkingen, niet bezwijken onder moeilijkheden.

Beminnen we dus onze Heer innig, bedachtzaam en krachtig, wel bewust dat de liefde van het hart, die wij innig noemden, wel aangenaam is, doch bloot staat aan misleiding wanneer ze niet gepaard gaat met de zogenaamde liefde van de ziel, en dat deze laatste zonder de liefde met al onze kracht wel redelijk is, maar broos.

5. Ook in duidelijke voorbeelden kunt ge bewaarheid zien wat ik hier zeg. Toen de apostelen hun Meester over zijn heengaan en zijn hemelvaart hoorden spreken en zij daarover bedroefd waren, kregen zij van Hem te horen: 'Zo gij Mij liefhad, zoudt gij u verheugen dat Ik naar de Vader ga' (Joh. 14,28). Maar hadden zij dan geen liefde voor Hem om wiens heengaan zij treurden? Zeker, zij beminden Hem in een bepaald opzicht, maar in een ander opzicht beminden zij Hem niet. Zij beminden Hem teder, maar minder verstandig; zij beminden Hem met een vleeselijke maar niet met een verstandelijke liefde, in één woord, ze beminden Hem met heel hun hart, doch niet met heel hun ziel. Hun liefde was in tegenspraak met hun heil; daarom zeide Hij: 'Het is goed voor u dat Ik heenga' (Joh. 16,7), en laakte daarmee niet hun liefde, maar hun inzicht.

Eens sprak de Verlosser over zijn aanstaande dood, en toen Petrus die Hem innig liefhad hiertegen in verzet kwam, brak Jezus deze weerstand door hem te bestraffen met een terechtwijzing, zoals gij u herinnert. Laakte Hij in de apostel echter iets anders dan diens onverstandigheid? Wat immers betekent de uitdrukking 'gij zijt niet bedacht op wat God wil' (Marc. 8, 32-33) anders dan: gij bemint Mij niet verstandig, maar luistert naar de stem van uw menselijke genegenheid, tegen Gods heilsplan in. En Hij noemde Petrus bij die gelegenheid Satan, d.i. tegenstrever, omdat hij, gekant als hij was tegen het sterven van de Verlosser, zich onbewust weliswaar verzette tegen onze redding. De berisping maakte de apostel wijzer, en toen Christus naderhand zijn droeve voorspelling herhaalde, verzette Petrus zich niet meer tegen Christus' sterven, maar verzekerde zelfs met Hem de dood te zullen ingaan.

Toch is Petrus zijn woord niet nagekomen, want hij had de derde liefdesgraad nog niet bereikt, waar de ziel bemint met al haar kracht. Beminnen met heel zijn ziel had hij reeds geleerd, maar hij was nog zwak; goed onderricht was hij wel, maar hij had nog te weinig kracht om daarnaar te handelen. Onbekend met het mysterie van het lijden was hij niet, maar bang voor het martelaarschap. Blijkbaar was zijn liefde nog niet sterk als de dood, want ze bezweek bij de dreiging van de dood. Later was ze het wel, toen hij naar de belofte van Jezus Christus, met kracht uit den hoge bekleed, eindelijk begon lief te hebben met zulk een kracht dat hij bij het verbod van de Hoge Raad om nog verder de Heilige Naam te prediken, de rechters vastberaden ten antwoord gaf: 'men moet meer gehoorzaam zijn aan God dan aan mensen' (Hand. 5,29). Toen eerst beminde hij met heel zijn kracht, daar hij zich zelfs om zijn leven niet bekommerde voor zijn liefde. Groter liefde heeft immers niemand dan hij die zijn leven geeft voor zijn vrienden (Joh. 15,19). Al gaf Petrus op dat ogenblik zijn leven nog wel niet, hij had het toch veil. Derhalve, zich niet laten verleiden door valse vleierij, noch misleiden door sluw bedrog, noch terneerdrukken door wederwaardigheden, dat is beminnen met heel zijn hart, met heel zijn ziel, en met al zijn kracht.

6. Merk ook op dat de liefde van het hart in zekere zin nog vleeselijk is, omdat zij 's mensen hart meer trekt tot Christus' mensheid en naar wat Christus in zijn mensheid gedaan en bevolen heeft. Wie vol is van deze liefde, voelt zich aanstonds bewogen telkens wanneer mijn hierover spreekt. Niets hoort hij liever, niet leest hij gretiger, niets overdenkt hij vaker, en

geen overweging is hem zoeter. Met deze liefde veraangenaamt hij de brandoffers van zijn gebeden als met het vet van het gemeste kalf. Bij zijn bidden staat hem het beeld van de Godmens voor de geest, hetzij als pasgeborene of als zuigeling, al predikend of stervend, verrijzend of ten hemel stijgend. En alle voorstellingen van dien aard die hij hem voor de geest komen, zullen zijn hart onweerstaanbaar trekken tot de liefde voor de deugd, de ongeregelheden van het vlees uitbannen, de zinnelijke bekingen op de vlucht jagen en de boze begeerten tot zwijgen brengen.

De Voornaamste reden waarom de onzichtbare God zichtbaar in het vlees wilde verschijnen en als mens met de mensen heeft willen verkeren, is naar mijn mening geweest, dat hij de genegenheid van de vleselijke mensen die slechts naar het vlees konden beminnen, allereerst wilde aantrekken tot een heilzame liefde voor zijn mensheid, om hen zo tragsgewijze op te voeren tot een zuiver geestelijke liefde.

Was dit niet de trap van de liefde waarop de apostelen zich bevonden, toen zei zeiden: “Zie wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd” (Matt. 19,27)? Blijkbaar alleen uit gehechtheid aan zijn lichamelijke tegenwoordigheid hadden zij alles verlaten; en daarom wilde zij zelfs met geen woord over zijn aanstaand heilbrengend lijden en sterven horen reppen, en berustten er ook daarna slechts met grote droefheid in dat zij hem glorievol ten hemel zagen opstijgen. Dat is immers de betekenis van wat de Heer te kennen gaf met woorden: “Omdat ik dit tot u gezegd heb, is uw hart van droefheid vervuld”(Joh. 16,6). Dus enkel door het aantrekkelijke van zijn lichamelijke tegenwoordigheid had hij hen tot dusver verheven boven alle zinnelijke liefde.

7. Naderhand wees Hij hen op een hogere liefdesgraad door te zeggen: “Het is de geest die leven brengt; het vlees draagt daartoe niets bij”(Joh. 6,64). Tot deze graad was, naar ik meen, Sint Paulus reeds gestegen die getuigde: “Zo we Christus naar het vlees mochten beoordeeld hebben, dan doen we dit thans niet meer” (2 Kor. 5,16). Denklijk stond ook Jermias op die hoogte toen hij zeide: “Christus, de Heer, is een levensgeest voor ons aanschijn” (Klaagl. 4,20). Want de woorden die hij volgen laat: “In uw schaduw zullen wij leven onder de volken”, heeft hij er mijns inziens bijgevoegd in de persoon van de beginnelingen. Hij wil zeggen, dat wie zich niet sterk genoeg voelen voor het dragen van de zonnegloed, althans zouden rusten in de schaduw, en zich voeden met het zoete van Christus’ mensheid zolang zij nog niet kunnen verstaan wat van Gods Geest komt. De schaduw immers van Christus is, naar mijn mening zijn Heilig Vlees, waarmee ook Maria overschaduwd werd (Luc. 1,35) als met een scherm dat de felle gloed en schittering van de Geest voor haar temperde.

In een godvruchtige liefde tot Jezus’ heilige mensheid moet derhalve voorlopig zijn troost zoeken alwie de levendmakende Geest nog niet ontvangen heeft, ik bedoel nog niet ontvangen heeft in die mate als degenen die kunnen zeggen: “Een levensgeest voor ons aanschijn is Christus de Heer”, en: “Mochten we Christus beoordeeld hebben naar het vlees, dan doen we dit thans niet meer”. Want Christus liefhebben zelfs in zijn mensheid, en al gebeurt het nog niet uit de volheid van ons hart, is volstrekt onmogelijk zonder de Heilige Geest.

De maat nu van deze aanhankelijkheid is, dat de liefelijkheid ervan op heel ons hart beslag legt, het vrijmaakt van alle zinnelijke liefde en zinnelijke geneugten, om het geheel op te eisen voor zich alleen. Dat noem ik beminnen uit geheel mijn hart.

Veronderstel echter dat ik aan enige bloedverwantschap of enig genot van welk aard ook de voorkeur geef boven de mensheid van mijn Heer, en ik daardoor minder volmaakt zou vervullen wat Hij tijdens zijn leven in het vlees mij door woord en voorbeeld heeft geleerd, blijkt dan niet klaar dat ik Hem volstrekt niet met heel mijn hart bemin? He tis immers verdeeld: een deel ervan schenk ik als het ware aan zijn mensheid, het andere keer ik naar mijn eigen vlees. Bovendien getuigt Hij: “Wie zijn vader of moeder meer bemint dan mij, is Mijner niet waardig; wie zijn zoon of dochter meer bemint dan Mij, is Mijner niet waardig”(Matt. 10,37).

Om kort te gaan, beminnen met heel zijn hart betekent dus: alles wat ons aantrekt, hetzij in eigen vlees of in dat van anderen, ten achter stellen bij de liefde voor Jezus' allerheiligste mensheid. Onder dit aantrekkelijke versta ik ook de glorie in de wereld, want de glorie van de wereld is een vleselijke grootheid, en allen die daarin opgaan zijn ongetwijfeld vleselijk gezind.

8. Al is nu zulk een toegewijde afhankelijkheid jegens Jezus Christus' heilige mensheid een gave, en wel een zeer grote gave van de Heilige Geest, toch heb ik ze nog vleselijk durven noemen, in vergelijking namelijk met die verheven liefde waardoor wij niet zozeer het Woord zien als mens, als wel het Woord als de Wijsheid, de Gerechtigheid, de Waarheid, de Heiligheid, de Liefde, de Macht en de overige goddelijke volmaaktheden die men nog zou kunnen opnoemen. Dat alles is Christus, die ons door God geworden is: Wijsheid, Gerechtigheid, Heiliging en Verlossing (1 Kor. 1,30).

Stel u zich eens twee personen voor: De een lijdt liefdevol met de lijdende Christus, wordt gauw gegrepen en vertederd bij het denken aan wat Christus verduurd heeft, verkwikt zich aan de zoetheid van deze godsvrucht en vindt daarin de kracht tot alle heilzame, edele en vrome werken; de ander gloeit altijd van ijver voor de gerechtigheid, komt overal vurig op voor de waarheid, brandt van verlangen naar de ware wijsheid, hem gaat de heiligheid van leven en de ongereptheid van zeden ter harte, zijn karakter schaamt zich voor grootdoenerij, kwaadspreken verafschuwt hij, hij kent geen afgunst, verfoeit hovaardij, vlucht niet alleen alle menselijke glorie, maar ze wekt bij hem weerzin en hij heeft er slechts minachting voor, onverbiddelijke haat en achtervolgt hij in zichzelf alle onreinheid van geest en hart, in een woord: als van nature heeft hij een afkeer van al wat niet deugt en liefde voor al wat goed is. Welnu, denk gij dat beiden in dezelfde mate en op dezelfde wijze door de liefde gegrepen zijn? Wanneer ge beider gevoelens met elkaar vergelijkt, dunkt u dan niet dat de liefde van de eerste, althans in vergelijking met die van de tweede, nog enigszins vleselijk is getint?

9. Toch is die vleselijke liefde (jegens Jezus' heilige mensheid) iets goeds, wijl zij de ziel afhoudt van een leven naar het vlees, de wereld veracht en overwint; een hogere graad bereikt ze al, wanneer ze tevens redelijk wordt; haar volmaaktheid bereikt ze, wanneer ze ook nog geestelijk wordt.

Welnu, redelijk is ze dan, wanneer men in alles wat men omtrent Christus moet aannemen ze vasthoudt aan de geloofsleer, dat men zich door geen schijnwaarheid, door geen ketterse of liever duivelse misleiding ook maar in het minst laat afbrengen van de zuivere zienswijze der kerk; wanneer men eveneens in zijn persoonlijk leven zulk een omzichtigheid aan de dag legt, dat men nooit de grens van een wijze gematigdheid overschrijdt, het zij uit bijgelovigheid of lichtzinnigheid of in de onstuimigheid van een zogenaamde vurige geestdrift. Dit is God beminnen met heel zijn ziel, zoals ik boven reeds heb uitgelegd.

Komt bij deze liefde nog zulk een kracht van de helpende Heilige Geest, dat geen druk van moeilijkheden, geen geweld van folteringen of zelfs niet de vrees voor de dood in stat zijn de ziel van de rechte weg te doen afwijken, dan bemint zij ook met heel haar kracht, en is haar liefde geestelijk. Het predicaat geestelijk komt, naar mijn mening, aan deze liefde vooral toe vanwege de volheid van de Geest waardoor zij uitmunt.

Laat dit volstaan ter verklaring van het woord van de bruid: “Daarom hebben de jonge meisjes U uitermate lief”. Wat betreft de woorden die nog volgen is mijn bede dat Jezus Christus, onze Heer, die zelf de Bewaarder is van de schatten van zijn barmhartigheid, ons deze goedgunstig moge ontsluiten, Hij die met de Vader leeft en regeert in de eenheid van de Heilige Geest, God door alle eeuwen der eeuwen. Amen.

ZEVEN KORTE TEKSTEN

1

Laten we dus, om ons leerlingen te tonen van de Waarheid, elkander liefhebben en in deze liefde met een drievoudige nauwlettendheid waken, want God is liefde (1 Joh. 4,8). Al onze bekommernis moet dus Hem gelden, dat wil zeggen dat Hij in ons geboren wordt, groeit en behouden blijft. Hij wordt geboren, als ge uw vijand te eten, als ge hem te drinken geeft, want door zo te doen, ‘stapelt ge vurige kolen op zijn hoofd’ (Rom. 12,20). Vurige kolen, dat zijn de werken van de liefde, ze worden gestapeld op de duivel die het hoofd is van alle ongerechtigheden. Is die verwijderd dan kan hun een nieuw Hoofd geboren worden: God die de liefde is. Hij groeit, als ge een noodlijdende te hulp komt, als ge geeft aan wie iets van u lenen wil, als ge voor een vriend uw gemoed openstelt. Behouden wordt Hij, als ge door woorden of zelfs door een schijnbaar niet noodzakelijk dienstbetoon aan de wensen van uw vrienden voldoet. Behouden ook wordt Hij en Hij neemt nog toe door een vriendelijk gezicht, een prettig woord, een blijde daad, zo immers wordt de liefde die op het gelaat en in het woord te lezen staat bevestigd door de deugdzame en blijde daad, want het tonen door de daad is de toets van de liefde. Bernardus van Clairvaux, *Toespraken over allerlei onderwerpen* 121 in: Bernardus van Clairvaux, *Toespraken over allerlei onderwerpen*. Tilburg, Abdij Koningshoeven, 1956, p. 509.

2

Mocht het dus voorkomen, dat u persoonlijk enig ongelijk wordt aangedaan, - en dat is zeker in kloosters als het onze, waar zoveel personen uit alle standen samenleven, soms moeilijk te vermijden – haast u dan niet, zoals dat in de wereld pleegt te gebeuren, het uw broeder aanstonds betaald te zetten met een scheef antwoord. Evenmin moogt ge het wagen, onder de schijn van een verdiende terechtwijzing, een scherp en bijtend woord te boren in het hart van uw broeder, voor wie Christus zich liet doorboren en vastspijkeren aan het kruis. Ook moogt ge uw misnoegen niet luchten door een onverstaanbaar brommen, noch door afkeuren gemompel, noch door minachtend neusophalen of kwetsend hoongelach, noch door gramstorig of dreigend fronsen van uw voorhoofd. Laat toch uw ontsteltenis tot kalmte komen daar waar zij opgekomen is, en duld niet dat die doodbrengrster naar buiten trede en de doodsteek geve aan

de ziel van uw broeder. Dan zult ge ook kunnen zeggen met de profeet: ‘Ik was ontdaan, maar ik heb gezwegen’ (Ps. 76,5). Bernardus van Clairvaux, *Toespraak over het Hooglied*, 29, 5. In: Bernardus van Clairvaux *Werken deel 7: Toespraken over het Hooglied 1-46*, Tilburg, Abdij Koninghoeven, 1960, p. 396.

3

Voor alles moet vriendschap (*dilectio*) met God gezocht worden; die is de eerste van alles en het doel van alles: ze zal voor ons verdienen ook door de mensen bemind te worden, en ze zal ons kenners maken in de kunst van de vriendschap met en hoe die te praktiseren. Eenmaal goed en wel dat punt bereikt, namelijk een keer uw hart zo stevig is dat ge niet wilt bemind worden tenzij in God en om God, dan verlang ik ten zeerste dat de zachtheid van uw manieren, de nederigheid van uw diensten, de hoffelijkheid van uw toewijding u alle achting van de mensen verwerft. (Guerric van Igny, *derde toespraak voor het feest van de heilige Benedictus 4*. Vertaald uit: Guerric d’Igny, *Sermons*, T.II, Cerf 1973, p. 83)

4

Minne heeft haar aangelokt, geleid en geleerd haar weg te gaan, en die heeft ze trouw gevolgd. Vaak in moeizame arbeid en vele werken, in grote hunker en sterk verlangen, en veelvuldige onrust en grote onvoldaanheid, in wel en wee en in veel pijn, in zoeken en eisen, in derven en in hebben en buiten zichzelf geraken, in navolgen en hunker, in druk en kommer, in angst en zorgen, in wegwijnen en bezwijken, in groot vertrouwen en veel wantrouwen, in lief en leed – in dat alles is ze bereid tot lijden. In dood en leven wil ze zich op minne toelagen; in de ervaring van haar hart lijdt ze veel smart; omwille van de minne verlangt ze in het vaderland aan te komen. Beatrijs van Nazareth, *Seven manieren van minne*. Kapellen, Uitg. Peckmans, 1999, p. 83, regels 396-419.

5

Zij branden onder elkaar van zo’n grote liefde (*caritas*) dat als het een van hen overkomt om reden van algemeen nut ver weg te zijn, er geen moeder mènèr naar haar enige zoon zou kunnen verlangen. Als de een bij de ander terugkomt, haasten ze onmiddellijk elkaar te omhelzen met broederlijke genegenheid. Dan vervullen zij wat de Heer gezegd heeft in het Evangelie: *gij zult waarlijk mijn leerlingen zijn als ge liefde hebt voor elkaar*. (Vertaald uit een niet geïdentificeerd gebruikboek, uitgegeven in *Vetera Analecta* van Jean Mabillon)

6

Broeders, de ziel mag zich gelijk naar waar wenden, naar het goede of naar het kwade- ze wendt zich er maar heen door de liefde. Als ze van de voorbijgaande en nietige dingen houdt, die van nature inferieur aan haar zijn, dan verlaagt ze zich duidelijk beneden zichzelf. Als ze daarentegen al haar liefde naar zichzelf keert, dan blijft ze als het ware in zichzelf; en vermits ze ellendig is, kan ze niet anders dan ellendig blijven zolang ze maar van zichzelf houdt. Maar als de mens heel zijn hart, al zijn liefde tot God verheft, dan verheft hij zich *boven zichzelf*; en vermits God de waarachtige zaligheid (*beatitudo*) is, kan de mens niet anders dan gelukkig zijn. (Aelred van Rievaulx, *Preek voor het jaar 43,30*. Vertaald uit: Aelred van Rievaulx, *Sermons pour l’année 43, 30*, in Aelred van Rievaulx, *Sermons pour l’année, 3, deuxième collection de Clairvaux, Sermons 29 à 46*, Oka, Abbaye Notre-Dame du Lac, 2002, p. 186s.)

Krachtens die ontvangen genade waarvan we hebben gesproken, wonen ze in eenzelfde plaats en genieten van zichzelf in God en van God in zichzelf. Alle tegenstrijdigheden van het vlees zelf voelen ze zo tot rust gebracht, dat hun lichaam heel en al voor hen nog slechts werktuig is voor hun goede werken. Want, ofschoon ze verscheurd kunnen zijn door de ongemakken en gebreken van het vlees, versterkt zich de innerlijke mens. (...) Door de uitdrukking op hun gezicht en hun gedrag, door hun schoonheid van leven, van gewoonten en van hun handelen, en ook door hun wederzijds dienstbetoon of hun toewijding en hun welwillendheid, verstaan ze elkaar en gaan ze onderling zo goed samen, dat ze nog slechts èèn hart en èèn ziel vormen. Door hun zuiver geweten en door de vriendelijkheid in hun wederzijdse betrekkingen, schetsen ze reeds de toekomstige heerlijkheid van hun lichamen, die ze ten volle zullen ontvangen in het toekomstige en eeuwige leven. (Vertaald uit : Willem van saint-Thierry, *De la nature et de la dignité de l'amour* 51, Paris, J. Vrin, 1953, p. 133-135.)

VIER KORTE OVERWEGINGEN

1

P. Augustin Romero Redondo (Huerta)

Geboren: 8 december 1936

Intrede: 27 september 1955

Email: agustin@monasteriohuerta.org

Heel suggestief om te spreken over de broederlijkheid, die begintekst van sint Bernardus over de liefde van God en de liefde tot God: als ge God bemint, bemin ook uw broeder. Dat is een realiteit in het gewone leven. Als men zich openstelt voor het mysterie van de liefhebbende God, dan voelt men de noodzaak om zijn broeder lief te hebben; heeft men de broeder niet lief, dan verzwakt de relatie met God.

Ik heb geleefd in de atmosfeer van een in menig opzichten arme communiteit, met de menselijke wrijvingen eigen aan alle samenleven, wrijvingen allerlei van de enen met de anderen, moeilijkheden, afgunst, jaloezie, gemopper, waar soms egoïsme en isolement triomferen, iets wat in om het even welke communiteit voorvalt.

Maar ik stel vast vanaf mijn vroegste monastiek leven dat de communiteit waar ik leef ten diepste altijd een weg van verzoening en gemeenschap is gegaan, ofschoon blijvend "zich trainend in de rijen van de broeders" (RB1,5 *bene extructi fraterna ex acie*). De ervaring van Gods liefde wordt zonder meer beleefd, en je voelt dat je aanvaard, bemind en gewaardeerd wordt. De mensen van buiten merken op dat we in communiteit van mekaar houden.

Het door de communiteit geleverde werk is te zien in het feit dat de ouderen, ondanks hun lang verleden, gekomen zijn tot een vredige kalmte, vol beminnelijkheid en tederheid ook, waar voor de jongeren vrede en blijheid vanuit straalt. Finaal kan gezegd dat wij inderdaad de heilige Kerk vormen, de Bruid van het Lam, de nieuwe mensheid die op haar volheid afgaat, te midden van moeilijkheden en gebreken.

2.

Zr. Josepha Chang (Hye-Kyung Chang) (Sujong)

Geboren: 19 februari 1958

Intrede: 13 december 1988

Email: trappistkr@gmail.com of trappist2@hanmail.net

Bemint dus de Heer uw God met een volledige en totale toegenegenheid van hart (*cordis affectus*); bemint Hem met alle wijsheid en waakzaamheid van het verstand; bemint Hem met alle krachten van de geest, zodanig dat ge zelfs niet zou vrezen te sterven uit liefde voor Hem, zoals er geschreven staat: *Sterk als de dood is de liefde, hard als de hel is de hartstocht* (Hl. 8,6)

Die zin bezorgt me nog steeds evenveel rillingen als de eerste keer dat ik hem hoorde. Die formulering heeft me doen realiseren dat de spirituele reis een proces van integratie is, veeleer dan een ontwikkeling zonder eind.

God beminnen met heel zijn hart, met heel zijn verstand en uit al zijn krachten brengt veranderingen in het wezen van de mens teweeg. Als deze drie zich integreren is er naar mijn ondervinding verandering, vooral in het domein van het verlangen en de verlangens. Zoals de polen van twee magneten die gewoonlijk elkaar afstoten, en die nu elkaar aantrekken.

Maar er blijft tussen hen een sterke spanning en afstand. In die afstand kan je je realiseren hoeveel persoonlijk en menselijk verhaal jij hebt. Tussen de verlangende persoon en het voorwerp van diens verlangen is er een zeer grote afstand, al heeft evenwel het verlangen doorheen de geschiedenis een actieve rol gespeeld, ook al wordt die miskent. Hierdoor is kunst geboren, heeft wetenschap zich ontwikkeld, zijn landbouwers productief geweest zijn nieuwe baby's geboren. Er zijn mensen die zichzelf van die spanning hebben uitgesloten omdat zij de oneindige afstand niet hebben kunnen verkleinen. Gevolg is een verlies van vitaliteit, van droefheid in het leven.

Maar zomaar springen loopt nooit tevergeefs af. In het korte moment waar de spanning kan worden losgelaten, worden het verlangen en de verlangens een! En nog eens is dat niet het eindpunt.

Eenheid,
daar waar kan worden verlangd zonder te begeren,
en daar waar de begeerte verlangt te sterven in de ander.

3.

P. Justin Musindusi Kanumbu (Mokoto)

Geboren: 3 september 1979

Intrede: 1999

Email: justinkanumbu@gmail.com

In grote nederigheid lever ik jullie mijn kleine ervaring omtrent de *schola dilectionis*. De heilige Bernardus stelt dat “wat het meest de liefde voor de Heer Jezus wekt is niets anders dan de kelk die Hij gedronken heeft, het werk van onze verlossing”. Inderdaad, Gods liefde dient zich aan mij aan als een dwingende vraag, vooral als ik in overweging neem wat Jezus gedaan heeft voor mij: ‘mijn leven’, ‘mijn verstand’, en “mijn roeping”: dat alles komt van God. Als ik mijn geschiedenis herlees, kan ik niet anders dan er Gods hand in ontdekken.

Op 3 september 1979 ben ik geboren, in een gezin van acht kinderen, vier jongens en vier meisjes, nu allen gehuwd. Mijn vader, lokale chef, en mijn zeer lieve moeder hebben beiden ons opgevoed in een geest van vrijheid. In 1999 trad ik in het klooster, deed plechtige professie in 2005 en ontving de priesterwijding in 2013.

Ik ontdekte de gemeenschap als een plek waar mijn liefde dag aan dag wordt uitgezuiverd. Mijn novicenmeester verweet me verkleefdheid aan mijn familie: die overgang, die ontworteling, die onteigening heb ik pijnlijk en vertrouwd doorleefd. Inderdaad is er een kloof tussen willen en doen. Het monastieke leven is een paas-tocht in Christus’ spoor. Beminnen zonder zelfbetrokkenheid: dat gaat ons te boven. Een broederlijke gemeenschap laat Gods liefde voor ons oplichten. Met het dubbelgebed van de liefde is alles gezegd. Het is wonderlijk de liefde tot God en tot de broeder samen te smelten.

Zr. Kathleen O'Neill (Mississippi)

Geboren: 29 oktober 1953

Intrede: 6 juli 1979

Email: Kathleen@mississippiabbey.org

De bekeringservaring die me naar het klooster heeft geleid, een sterke ervaring van Gods liefde, heeft mijn innerlijke verlangens omtrent liefde veranderd. Plotseling heeft het verlangen om te beminnen de bovenhand genomen op mijn verlangen om bemind te worden. Die nood om voorwerp van andermans liefde te zijn is natuurlijk gebleven en blijft nog in mij bestaan om allerlei soorten van slechte redenen. Maar de innerlijke drijfveer van mijn monastiek leven is de smaak in die heel wat begerenswaardiger gave die de kracht van het beminnen is.

In die prachtige commentaar op het eerste gebod van de liefde, reikt Bernardus veel aan voor praktisch gebruik. Een zin die mij bijblijft is deze: “Moge uw liefde ook sterk zijn en standvastig, niet wijken voor verschrikkingen, niet (mijn persoonlijke bekering) bezwijken onder (spiritueel) labeur....” Ik meen te verstaan dat hij zegt ons te haasten om innig en sterk te beminnen. Ik ben niet zeker te vatten wat Bernardus verstaat onder verstandig beminnen,

Maar de vele voorbeelden die hij geeft, vooral die uit Jezus' leven, vormen een grote bron om mijn eigen leven te onderzoeken. Maar meer nog dan alle praktische raad of aansporing om mijn eigen inspanningen te vernieuwen, is het ontvangen geschenk uit deze toespraak dat Bernardus mijn verlangen om te beminnen opwekt. Wanneer hij spreekt over de ervaring van beminnen, zegt iets in mij:” Ja, ja!. Dat is het wat ik wil, dat is de waarachtige zin van mijn leven.” En ik voel een hernieuwd vertrouwen in me dat die wonderlijke gave die de Vader mij wil schenken, die gave namelijk om te beminnen met de liefde zelf van God, op zekere dag ooit de mijne zal zijn op een wijze die alles overstijgt wat ik hoop of inbeeld .

VOOR JE NOTITIEBOEKJE

1. Schrijf drie punten of ideeën van deze unit op die een reactie in je hebben opgeroepen en die je zou willen onthouden.
2. Als je graag schrijft, schrijf dan een korte persoonlijke reactie op de onderwerpen die in deze unit naar voren kwamen. Ongeveer 250 woorden is waarschijnlijk voldoende.
3. Als je dit essay wilt delen, kunt je het sturen naar P. Michael Casey (Tarrawarra): experientia.editor@gmail.com. Je wordt vriendelijk verzocht een foto van jezelf mee te sturen met jouw volledige naam, de naam van jouw klooster, jouw Geboren, jouw Intrede en jouw email-adres.

OM VERDER TE LEZEN

Charles Dumont, “Fraternal Love in the Monastic Doctrine of saint Aelred,” CSQ 32.12 (1997), pp. 25-35.

Bernardo Alivera, “Aspects of the Love of the Neighbor in the Spiritual Doctrine of saint Bernard,” CSQ 26: 2-3 (1991), pp. 107-119, 204-226.

Patrick Ryan, “*Sensus Amoris*: The Sense of Love in Two Texts of William of St Thierry,” CSQ 40.2 (2005), pp. 163-172.

